

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Jonas Hambraeus

Institutio Hebraica Compendiosa

[S.I.]: Rostochi[i]: Preip de Søegaard: Ferberus, 1618

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn728901927>

Druck

Freier

Zugang

CIc-17/4

26.12.8

Cat.

Hans Brauns

26.522670

INSTITUTIO
HEBRAICA
COMPENDIOSA.

Quam
פָּאֵלְרִיךְ

Consensu Amplissimi Collegij Philosop-
hici in celeberrima Academia Ro-
stockiensi

Ex probatissimis Authoribus er-
ruit, & humanissimis juxtag. literis &
moribus cultissimis Philohebrau monsta-
tam exhibuit.

M. JONAS HAMBRAEUS
HELSINGUS SVECUS
ss. Theologiae stud.

Horis & loco consuetis.

ROSTOCHI

Impēsis Ivari Preip de Søegaard Nob. Dā
Typis Augustini Ferberi

Anno M. DC. XVIII.

1959.475.

SERENISSIMIS PRINCIPIBVS
ET DOMINIS.

D N. GUSTA^VO ADOLPHO,

Svecorum, Cothorum, Wan-
dalarumq; Regi potentissimo,
Magno Principi Finlandiæ,
Duci Esthoniæ ac Careliæ,
Domino Ingricæ, &c.

E T

D N. CAR OLO
PHILIPPO,

Svecorum, Gothorum, Wandalorumq;
Principi Hæreditario , Duci Suderman-
iaæ, Nericiæ & Wermelandiæ, &c.

FRATRIBUS ger-
manis.

Dominus suis Clementissimus.

Felicitatem & salutem perennem

מִתְהָרָה a' febora s.

S Erenissimi Principes, Domini
Clementissimi, cum superio-
ri an-

ri anno in Patriam, ex Germania redire in animo haberem, causa fuit non una nec levis, quæ ad hoc usq; tempus quasi manu injecta me retineret & ab itinere proposito revocaret. Ejus ratio ut & mihi constaret, & alijs reddi posset, Hebræas potissimum literas in manus sumsi & in cultu earum illud transmittendum duxi, quod & studiorum meorum rationes & aliorum utilitates postulare videbantur. Hinc Institutio illa Hebraica mihi nata est, honestissimorum & doctissimorum aliquot Studiosorum adolescētum usui quidem destinata, sed ut spero, alijs etiam sui commoditatem probatura. Hunc ingeniali mei fœtum in Sereniss. V.ræC.ū finum, Serenissimi & Celsissimi Principes, Domini Clementissimi, cu-

mi, cupio depositū, nō quod o-
peras has tām celso & verē au-
gusto pātrocinio dignas judi-
cem; sed quod & materiæ , cui
explicandæ hæc Institutio in-
servit, dignitas , & offerentis te-
nuissima facultas tantos exo-
ptare videretur patronos, illa
n. materia videlicet uti Jehovæ
dicta & facta Hebraico Idioma-
te consignata ceu sacros & di-
vinos thesauros offert; ita &
hoc nomine augustis V. trū
præfidijs, Serenissimi & Celsis-
simi principes, sacra hæc mate-
ria digna fuit visa ; ut sacram,
in qua reclinaret, inveniret An-
choram. Me offerentem nullum
εὐεγγέτην alium hæc chartâ meâ
quærere decuit, quam Sereniss.
Celsitud. V. ras, ut debitam me-
am subjectionem Serenissimis
V. ris Cels. bus, hoc modo pro-
barem.

A 3

Acci-

Accipite igitur Serenissimi &
Celsissimi principes, has pagi-
nas meas Clementissimo vultu
quo longè lateq; diffusus Cels.
nū V. ræ verè illustris favor in-
Musas & Musarum cultores ab-
jectissimis meis operis clemen-
ter affulgeat, meq;, ad majora in
sacraliteratura tentanda com-
pellat. Deus Opt. Max. Sereniss.
Cels. nes V. ras in felici incolumi-
tate & incolumi felicitate pe-
rennare faciat precor. Dabam
Rostochl ex Musæo Prid. Cal.
Sept. Anno chresoyovias 1618.

Sereniſſ. VV. Celsitud.
subjectiſſimè colens

Jonas Hambræus
Helsingus
SS. Theologiæ stud.

Joh.

JOHANNES HUS-
WEDELIUS Phil.

mor. Prof. publ. & p. t.
Decanus

Lectori amico sal.

MAgno labore, multisq; vigilijs
constitit majoribus nostris, su-
periori seculo doctis viris, quam de-

Judæi divino consilio subservirent.
Hi quidem sua lingua thesauris cum
instar Hesperij Draconis incubarent,
nec alijs eā, ut canes in præsepi, fru-
endam concederent; hospitij tandem
& consuetudinis occasione secretum,
licet non absq; invidia, prodiderunt,
& sinistra porrexerunt, quod à majo-
ribus nostris non sola dextra, sed ipsis
ambabus arreptum, castè & purè ha-
bitum, exulteganter felici-

Alpes etiam nonnulla ejus felicitatis
parte nostram Germaniam sic respe-
xit, ut Reuchlini, Erasmi, Cæterarij,
alijs sexcenti extiterint, quorum æ-
ruminis, quas illi plusquam Herculeas
lucubrādo exhausere, literarum lux
reducta & accensa, artes renatae, in-
genia exculta & ad meliorem fru-
gem capiendam præparata sunt, eo
aq̄ illi hæreditatem nobis posteris suis
cernendam, elauerunt. Sed quid
fit? Tantalus   Nos cum linguarum excultu non
artes tantum humaniores & omnem
Philosophiam suo in vultu & ornatu
obviam habeamus & complecti pos-
simus; sed ipsam quoq; Dei colendi
scientiam: pro agroti & fastidiose
stomachi ingenio adres bonas nau-
amus, & cum frugum copia in-
mundo sit, quercum redire malu-
mus. Quid igitur, præter ingratitu-
dinem

dinem nostram & inscitiam incusa-
bimus, si cum vicinis nostris, quam
apud nos, morari malit vera ac so-
lida eruditio? Quod ne fiat, etiam
atq[ue] etiam cauto opus est. Veniunt
enim ex remotis locis & penè alio so-
le calentibus, quasi ad mercatum ho-
mines industrij, & quas nobis sorde-
re vident, linguas & artes, & rumna-
bili labore quasi præsenti precio sibi
comparant, atq[ue] ita in patriam lin-
guis instructi, mo^{is} ornati, nescio
quam nobis teq[ue]cian, nugas tinnulas
& canoras relinquentes revertun-
tur. Testem appello, M. JONAM
HAMBEÆUM Svecū qui tot jam an-
nos patria carens in Germania pere-
grinatur: quid in ea sibi querit?
quid venatur? quid captat? Indi-
canthoc, ipso etiā tacete, quos in pa-
triā, eruditionis ac virtutis suæ præ-
cones & quasi anteambulones libellos
præmittit. Vel unicus iste quem in
grati-

gratiam & usum suorum auditiorum conscripsit, & cum facultatis nostrae consensu edidit, quam eleganter, quam dexterè docet, quod non nisi magna diligentia didicit! Ut enim oves apud pastorem non gloriantur, quantum comedent, biberintve, sed lacte, carne, lana id testantur: ita quod sua cū prohibet, modestia, id nihilominus quilibet ex hoc & alijs ejus officinæ ac monetæ libellis comprehendit, ac deinceps nifallor, eo magis comprehensurus est. Collocant enim artes liberales hanc quasi præ foribus nutricem Grammaticam, ne cui ad mysteriorum nectar vel ambrosiam accessus pateat, qui non antè hoc lacte imbutus & iniciatus sit. Quare ergo qui vel obiter salutant, vel planè negligunt, graviorem quam insciatiæ pœnam luere non possunt, cum auctorario ludibrij, quod omnibus eruditis debent. Id q̄ cum in cæteris linguis
quotr

quotidiè fieri videmus: tum in hac
sancta eo frequentius visuri essemus,
nisi pauci quidam, quorum, honoris
ergò, memorandi, nisi ipsi nollent,
magna mihi esset copia, calamitatem
istam voce & exemplo, quantum pos-
sunt, prohiberent, & ut diu prohibe-
ant, opto. Neq; enim aliter possum
quin cū illis faciam, qui ruinam rei
literariae prædicunt, nisi linguarum
solo fundetur, earum cultu foveatur,
præsidio muniatur, comitatu deniq;
propagetur. εἰ δὲ τις ἀνθρώπος λέγει, Θαυμα-
τίδων κατὰ φλάτεια κέλευθος. Te me-
cum sentire doctissime Dn. M. Jo-
na Hambræe, & hic libell⁹ indicat,
& ut hujus tuæ sententiae plura edas
indicia, futurum spero. Quam-
enim Argonautæ videbant viri de m
immunemq; senectæ Phæsidos in ripa
stantem, juvenesq; vocantem Glo-
riam; eandem tibi honestissimo
quodam igne pectus perurere non du-
bito:

dubito : Nec tamen hanc solam , sed
multo magis publici boni , in patria
principuè promovendi studium inde-
fessum . Quod uti scdulo & gna-
viter sectatus es hactenus : ita dein-
ceps quoq; sectaberis , & hac ei potis-
simum ratione θεωρία , quæ à
quolibet suæ debentur , honestissima
persolues , minimeq; degenerem ei ci-
vem præstabis . Rostochij add.

X. Kal. Sept. Anno CIC 1529

Dn. M.

D N. M. J O N A E
H A M B R A E O H E L S I N G O,
Grammaticam Hebræam mi-
ro compendio eden-
ti.

Monstrarunt alij belli
Fulgentib⁹ armis
Quid tua gens possit, creperæ
in certamine pugnæ,
Quando infestæ acies se Mar-
te & morte fatigant;
swECIGENæ gentis non ultima
gloria JONA.
Quid possit tua gens ostendis
pace, togāq;
Artibus & linguis, vitæ melio-
ribus armis.

Non

Non minor unde tuæ Patriæ
olim gloria surget.
Vive, Vale, & quod agis, por-
ro HOC AGE, & acriter urge.

Convictori meo carissimo

EILHARDVS LVBINVS,

Præstantissimo Dn. M. JONÆ
HAMERHO, Institutiones He-
bræc linguæ edent.

J Am Solymæ linguam , E
Phœnicis sibila apellæ
Extremos inter Leuonas , in-
terq; Chadenos
Insolito accipiunt Sevonis cul-
mina hiatu: Jam

Fam quoq; , Trinacrij docuit
quas fontis amore
Absconso volucris puer urina-
rier alveo,
Eliacas imitatus aquas Jordanius
annis
Daucionum plangit bifido fe-
ra littora cornu.
Non intellectis ripæ sonuere
susurris
Fam pridem ac raukos pepulere
in murmura fluctus;
Donec ab inviso cives errore
vocatos
HAMBRÆUS , mentis genio atq;
interprete pennâ
Instrueret , Sancta instillans
præcepta loquela.
Et nunc fudæos gemitus, recu-
titaq; plebis Ver-

*Verba sonans: sed mox natalis
flumine linguae
Christicolas patrijs irroraturus
inoris.*

suo convictori lub. f.

Joh. Laurenbergius.
Poëseos Prof.

TE placidis Arete nascen-
tem vidit in ulnis
HAMARÆ; hac est meta tui
scopus atq; laboris,
Ut colere, excolere usq; que-
at studiosa juventus
Artes & linguas, Dæmon sua
scandala quò non
Doctrinæ inserere, & rixarum
promere causas
In Sueonum Regnum con-
stantium forte deinceps
Possit

Possit, & ut veri cultrix Eccle-
sia verbi
Cantica grata Deo module-
tur pectore puro.
Ergò Patrocinio Rex Chri-
ste tuere benigno,
Inclyte tu quoq; Rex Gu-
stave, ô gentis ADOLPHÆ
Lumen, honoris *Sueonum*, ve-
ræ flos auree vitæ,
HAMBRÆU, Hebræu, Græcūq;
Syrumq; Latinumq;
Accipe clementer, tibi non
obscura paternæ
Ad sunt semina, Majestas, in-
dustria solers,
Inq; Dœum pietas, tute exor-
nare relictas
Munerib. gaudes hac tempe-
state, Camœnas Hinc

Hinc Scythicos arcus , & tela
Typhoëa vincis,
Hactenus & gaudes diverso
Ex hoste trophæis.
Hinc jam per ripas tua Regia
nomina, fontes,
Per montesq; tonant præ-
gnantes divite venâ,
Immò stelligeri tangunt la-
quearia cæli.
Enutrire pias Heroibus ære
Camœnas
Expedit, & Christus cum fœ-
nore cuncta repensat.
Augeat Imperium Regis Dc⁹,
augeat annos,
Et dona HAMBRÆI bona ad-
augeat, ampliet, ornet.
Vivat jō Rex vivat jō Celfif-
simus, almi Et

Et fasces Regni, CAROLO
cum fratre PHILIPPO
Gestet, quem nuper lætans
ALEMANNIA vidit,
Vidit & excepit populosi-
urbs clara ROSETI,
Utq; queat Matrem, Regemq;
revisere salvus,
Rexq; sali atq; soli hunc dedu-
cat ad ardua tempe
Telluris patriæ, devotā men-
te precatur.
Cōprime nimbosos, quare
Æole, cōprime ventos,
Non noceant imbræ, pluvijs
mora nulla paretur,
Dirigat incœptum cursum
pia cura I E H O V A E.
O fortunatum juvenem, ve-
rèq; beatum, Est

Est innata cui, vis confirmans
da disertis
Musarum inventis, est Expe-
rientia rerum
Inquirenda cui, diversa in se-
de locorum,
Unde olim sapiens meritis sa-
pientibus orbem
Exornet patrium, doctis & le-
gibus, æquas
Reginâ sub Iustitiâ modere-
tur habenas!

Johannes Posselius,
Græcæ linguae in A-
cademiâ Patriâ Ro-
stochiensi Professor,
domestico suo amicis-
simo F.

Præstan-

*Præstantissime viro Dno. M. JO.
NÆ HAMBRAEO Hebrææ
linguae institutiones
edenti.*

UT struit ille ædes frustrà, qui
cingere tardat
Tecta basi; linguas frustrà sic discet, &
artes,

*Qui præcepta prius non imbibit, illa
etenim sunt.*

*Firma basis, sine qua vel inutilis aut
ferè nulla*

*Cognitio est. Ergo laudemq; decusq;
mereris*

*ZONA, qui inconcussa struis fundami-
na linguae*

*Hebrææ. Hinc tua se varias extendet
in oras*

*Fama, tuum hinc meritò celebrabit se-
ra laborem*

*Posteritas. sic perge, & eris post fata
superstes.*

gratulatur ex animo sincero

M. Johannes Eschenburgius

Lüb. Sax.

Nomi

Nomina Exercentiorum
in hac Institutione
Hebraica

Jvarus Preip de Søegaard,
Nob. Dan.

Arnoldus Stolterfotus Lubec. Phi-
losoph. Cand.

Sveno Christophori Brunius Sveo-
Vermelandus Phil. Cand.

Andreas Jacobaeus Lintrupius Dan.
Phil. Cand.

Nicolans Laurent. Schavenius,
Dan. Phil. Cand.

Jacobus Costerus Lubec. Phil. Cand.

Michael Schönius Bützoviensis
Philosoph. Cand.

Christophorus Varenhorst Lubec.
Philosoph. Cand.

Laurentius Jacobaeus AbeleHolsatius,
Philosoph. Cand.

Johannes Bischoff / Rostochiensis
Philosoph. Cand.

Tych.

Tycho Abeli Haga Frisius or. Philosoph. Cand.

Christianus Mejer Lub. SS. Th. St.

Erasmus Georgij Gramaticus.

Nicolaus Andreæ Furingius S.

Daniel Virgander.

Jonas Florentinus Calm.

Sveno Gadolanus.

Petrus Tribergius Calm.

Henricus Pauli Sedorpensis

Jonas Johannis Frenderus.

Johannes Beronis Modius.

Lago Jacobæus Lintrupio Dano.

Brudeus Nicolai Clyxbul
Holsatus.

Christianus Burgsthetus

Westphalus.

Reinboldus Mittendorpius

Riga Livon.

Petrus Thomæ Krijch.

Henricus Benedicti

Gadd

Prole-

PROLEGOMENA.

Magni profectò nunquam non habita est magni Philosophi Platonis sententia, quā gratam de DEO famam in artibus sparsam esse, attestatur. Et meritò : quippe quod hæ eternā quandam mentem esse, summèq; eam sapientem mundi architectricem, & pulcherrimi hujus ædificij perfectè bonam conservatricem, non planè obscure commemorem.

At si ulla artium hujus laudis & perfectionis est capax, Hebræa literatura vel maximè illam sibi vendicat, utpote quæ faciem, vocem & spiritum Dei nobis expromit. Ingenui proinde animi erit, egregios ejusmodi thesauros eruere & καρδιάν πειραν conquirere, ne orpore obrutus, margarita has prossiat, sibiq; fædas quedam tenebrarum quisquilias suā sponte attrahat.

Hinc & nos animum induximus nostrum præsenti institutione, ex literis seu elementis Hebraicis, gratam illam amam nonnihil eruere, & literaturam

B istam

stam sacram, consensu Amplissimi Col-
legij Philosophici, in hac Universitate
Rostochiensi, docendo יהודָה perlu-
strare, eamq; in gratiam Philohebrae-
rum (compendiosiori hac Methodo gau-
dientium) breviter proponere; ut quili-
bet illam quam citissime (mediocri dili-
gentia adhibita) comprehendere, & ad
multiplicem usum adhibere posse. Quod
ut assequamur, de hisce capitibus ordi-
ne tractabimus:

1. De Literis.
2. De Punctis.
3. De Nomine.
4. De Declinationibus.
5. De Motione.
6. De Comparatione.
7. De Derivatione.
8. de Pronomine.
9. De Verbo cum Participio.
10. De Conjugationibus ver-
borum.
11. De Prima Conjugatione A-
ctiva Kal & ejus passiva Niphal
12. De Secunda Conjugatione
Pihel & ejus passiva Pyhal.

13.D

13. De Tertiā conjugatione His
phil & ejus passiva Hophal.
14. De Quarta Conjugatione
Reciproca Hitkphabel.
15. De Adverbio.
16. De præpositione.
17. De Conjunctione.
18. De Interjectione.
19. De Syntaxi Conjuncta.
20. De Präfixis.
21. De Affixis.
22. De Allevatione punctorum.
23. De Syntaxi separata.
24. De Investigatione Thematis,
quomodo cujusq; vocis Radix
facili[m]è deprehendi possit.

B 2

CAP. I.

CAP. I. DE LITERIS.

1. **L**itera est quæ cum vocali sonum edit integrū. Buxtorf. in Thes. Gram. lib. I, cap. I. Scilicet intervantu & Consonae & Vocalis: Nam ut hæc sola, nullam facit syllabam; ita illa huic addita, justam producit consonantiam.

Hoc rectius inculcaturi, non abs refecerimus, si paulò altiori indagine & Consonas & Vocales expendamus.

Consonæ ergo Hebraorum

2. sunt viginti duæ, figurâ ordineq; ab ipso Spiritu S. in ipsis Biblijs tali dispositæ, ut videre est apud Psalm. regium, Psal. 25.34. 111. 112. 119. Jerem. c.4. primis Threnorum, & Salomon. Prov. cap. 31. videlicet אֲבָגָר הַזְחִתִּיר בְּלֶמֶנְס עַפְתָּק זְקָר שְׁתָה:

Hæc ipsa Elementa Conso- 3.
na melioris cognitionis ergò di-
stribuenda, variam sortiuntur
fortunam, nos nobis & alijs rectè
putamus consultum, si primum
in genere, post in specie, ea-
dem degustemus.

Generali respectu multifa- 4.
riam dividuntur. Nam primò
ratione Dominij & Nobili-
tatis, alia sunt Radicalia, quod
ad perfectam radicis substantiā
requirantur, & nunquam fa-
militij nomen vel officium for-
tiantur; quæ utriusque evanæ his in-
serta sunt vocabulis טח סְפִיר גּוֹעַץ רָקֶם pingē librum stipitem
justiciæ.

Alia Servilia, quod radica- 5.
libus modò à frontispicio, modò
in intermedio, modò à tergo ser-
viant, vel illis addita non raro
radicem constituant, & sunt
כְּשָׁרֶת בְּ 3

מֹשֶׁה כְּתָב אַלְיָנָה Moses scri-
psit ad nos. Vel dictio artifi-
ciosa inserta hæ literæ dicuntur.

מֹשֶׁה וְכָלְבָ אִיתָן :

6. Deinde ratione potentia
in lectione observandæ, sunt vel
Mobilia vel immobilia. In il-
lorum censu omnia, utpote qui-
bus lectio competit, propriè de-
prehenduntur, sub dupli citamē
respectu Formali, & vel μονό-
φωνα ut præter septem omnia,
vel δυόφωνα seu geminum sonum
admittentia. Talia censentur i.
הָאָכָל בְּגָר כְּפָרָה, quæ nuda, pu-
ta absq; puncto interius apposi-
to, aspirationem quandam in-
volvunt, ut valor illorum sit
bh, gh, dh, ch, ph, th, ut בְּבָרָה
babha, הָוד dodh &c. Illo vero
expresso fortior em requirunt
pronunciationem, videlicet pu-
nib; g, d, c, p, t, ut פִּבְיוֹרָה piphi.

ot;

ot, תְּחַחָה tothah, &c. Deinde שׁ
cujus potestatem variat punctū
uni vel alteri lateri impositum;
dextro n. impositum, sonum for-
tificat, valens χ sch, & à sede de-
xtra יְמִין: Sinistro verò lateri
incumbens, sibilum in pronun-
ciatione excitat, valens sh, du-
rius quippiam ipso ס fs; & à loco
לְשָׁמֶן sinistrum vocatur. Com-
muniter prius Schin, posterius
Shin valet, ut שָׁמֵן Scham, ibi,
שָׁמָן Sham, posuit.

Vel respectu instrumenta- 72
li: quo digitum intendunt Gram-
matici ad præcipua organa,
cuiq; sono distinctè efferendo à
natura destinata. Hinc alia E-
lementa sunt Gutturis seu
Gutturalia, quæ spiritu in gut-
ture formato efferuntur; vel
quæ mota linguae radice, edunt
spiritum, & sunt numero 4. ■

B 4 tenuem

- tenuem (ב) הדensem (כ) והdensem, וdensissimum edit spiritum.
8. Alia palati seu palatina,
ubi mota lingua media, reper-
cussus aer edit mugitum, & sunt
4. dictione פְּקָדָה comprehensa.
9. Alia linguæ seu lingualia,
quæ linguâ ad dentium extre-
mitates perductâ indeq; relapsâ
proferuntur; & memoria ju-
vandæ ergo huic voci inserun-
tur רְטַלְנֶרֶת.
10. Alia dentium seu dentalia,
quæ mucrone linguae dentes fe-
riente, sibilumq; excitante pro-
feruntur, & sunt hæc huic in-
clusa voci וְשַׁרְץָן.
11. Alia deniq; labiis seu labia-
lia, quod labijs compressis eorum
pronunciatio rectissime perficia-
tur; talia sunt hæc בְּמִפְּנֵי termi-
no artificiose sic expressa.
12. In horum v. classe, videlicet
im.

immobilium & quiescentiū
certa quāpiam elementa, vide-
licet hēc 4. אָהוֹן, communiter
literæ Ehevi seu quiescentes vo-
cantur, quod uspiā nō legantur,
ac si planè non essent apposita.

Non tamen indifferenter 13.
ubivis locorū hoc πάθος ob-
tinent; solum n. Vau Schu-
rek in initio dictionis tan-
tū quiescit, ut וּבְרוּךְ & in via.

Medium verò vocis si occu- 14.
pant hæ literæ omnes, vocalibus
proprijs destitutæ quiescunt seu
non leguntur, ut רַאשִׁיּוֹת principle
cipium, עֲשֵׂנָה Hafael.

Atq; hanc rationem in fine 15.
vocis constitutæ etiam subeunt.
N quidem in vocali proxima,
ut נֶפֶל; vel adhuc alio interve-
niente quiescente ut נֶמֶל vallis,
vel Scheva mutum substratum
habente, ut נֶפֶל vanitas.

B s Nve-

16. **ת** verò semper in præcedente vocali, præprimis si punctulo in ventre destituatur.
17. Sic Vau duplex, in quo quiescit, sibi præmittit punctum Hollem, puta ut **הַ** atramentum, & Schurek ut **אַחֲ** pratum: uti & jod quiescit in vocali prævia **זֶרֶי**, ut **בְּרִי** verba, & Chirek, ut **חָלֵי** infirmitas, quibus alij tamen addunt **אַתִּי** & verba inde augmentata, mediante Scheva in Patah quiescens.
18. In fine verò dictionis & post alias quam suas vocales, nō quiescunt, sed leguntur: **וּ** cōsonans, & **וְ** vocalis, ac diphthongos octo efficiunt.
19. **וּ** post -, -, -, ut **קָאֻ**, regula **צָאֻ**, præceptum, **שָׁלֵּעַ** salvus; **פִּינְ** piu, osejus.
20. **וְ** post -, -, ut **אַדְנָרְ** ut **גַּיְ** Domi-
nus Deus, **אַלְ** elai, ad me, **גֹּזֵ** gōi-
gens;

gens. יְהוָה galui revelatus. Sed
jod inter ו & ת posatum in-
star נ quiescit, ut פְנִזְןַן panau,
facies ejus.

Deniq; ratione figuræ lite- 21.
ræ Hebraeorum disparem sorti-
untur sortem: Sunt enim quæ,
ubivis locorum licet occurrant,
eandem nullibi non retinent fi-
guram, & sunt præter quinq;
reliquæ omnes. Et ha quinq; fi-
nem vocis occupantes, produ-
ctiores sunt suis medijs, haud
dubiè propter concinniorem di-
ctionum clausulam: Sicuti &
Germani ultimas dictionum li-
teras consimilem ob causam libe-
rius producunt. Vocitantur ab
hoc modo & officio פְשׂוֹתָן finales,
כְּמַנְפַּץ taliq; forma, s, ha &
pinguntur צְבֵן־גַּן. Nil ob-
stantibus locis quibusdam scri-
ptura V. fæderis finalem hanc

B 6 figu-

figuram in predicitis consonis non
admittentibus, quibus arcani
quid subesse huc usque maxima.
Rabbinorum Hebraeorum cre-
dedit turba; de quibus vide in-
franum. 35. & 36.

32. Hic tamen ws ev $\omega\alpha\xi\delta\omega$ notan-
dum, occurrere et jam sex lite-
ras alias apud Hebraeos, picturam
quidem debitam, eam verò nonni-
hil dilatata, in fine videlicet vel
in principio si occurrant, predi-
tas: & sunt haec $\alpha\alpha\chi\lambda\mu\tau\eta$ que
finales factae hanc, à qua & dila-
tatae vocantur, dilatata am obtinet
figuram.

Alias literarum divisiones ex
omnibus fermè libris Gramma-
ticis Hebr. quilibet petere potest.
Nos $\omega\alpha\xi\lambda\omega\eta$ ws ev over ei o-
mnia in specie Elementa pau-
lulum jam ponderamus.

33. Ergo dux literarum, à quo
nomen

nomen accepisse creditur. אלוף enim ducem notat, ex quatuor constat punctis seu , unde ut & ab Etymo אלף hieroglyphicè bo- vem notat, cuius cornua vide- tur repræsentare. Sonat autem A, latinum, vel secundum alios spiritum lenem.

A Fron te i. format i. person. fut. sing. Est n. ex literis præfor- mativis futuri אֹתֶן. 2. Nomina denominativa, ut צָבָע digitus. 3. Est ex literis à fronte asciti- tis. 4 Cum articulo ה semper est cum -, ut הארץ.

In Medio ponitur proradi- cali Aven. p. gr. 376. & pro 1, 377. atq. tunc mera est vocalis.

A Tergo est una ex literis paragogicis אַהוּן & duodecies paragogicè additur. Aven. p. gr. 27. & 526. quoad num. notat unitatem.

DE.

24. בָּאֵתymon inde nactum putatur, quod loci sui intercapidine maximū expleat spaciū, בָּאֵת n. significat locum, figuram domus habet, cuius partes praecipias delineamēto suo repræsentat, fundamentum scilicet, teātum & parietem.

A Fronte 1. eandem cum B, latino, leniter si dageffatū sit, quod כְּפָרֶת reliquis literis est commune, obtinet potentiam (vide suprà num. 6.) seu cum græco & rectè pronunciato, videlicet ex ovium illo balatu בְּנֵי בְּנֵי. 2. Est una ex literis כְּלֵב, qua regulariter punctantur cum Scheva.

(Excipe 1. si una illarum accesserit ad ה hajedia: Tunc n. ה extrudūt, & loco Schevá ejus punctum assumunt: Cum Schevá verò notatae indicant cōstruc-
ctio-

ctionem. 2. Si præcedant gutturalē Schēva composito notatā, habent vel-, vel ., vel .. quorū exempla suppeditabit Analysis.
3. si præcedant literam מ, habent -, ut Psal. 1. v. 5. Ps. 4. v. 1.
4. si præfigātur nomini אלהי- aut infinitivo אמֹר habet .. de-
stituto נ omnibus puctis, ut Exo.
4. v. 16. 5. sequente schevā dempto utroq; adsciscunt -, idq; potissimum, quando junguntur רוח- nominibus divinis אָנָּנוּ (Num. 14. v. 9.)

3. Est nota præpositionis 1. IN, quæ verbis בְּטַח juncta, fiduciam notat, DEO q; soli competit, ut Psal. 118. v 8. juncta v. cum voce האמִין simplicem assensum notat, sanctisq; simul & Deo competit, ut Exo. 14. v. ult. Psal. 19. v. 9. 2. Par. 20. v. 20. 2. CUM, ut Exod. 5. v. 3.

3. Per

3. PER, ut Job.7.v.14. 4. IN-
TER, ut 1.Sam.10.v.12. 5. De-
nique est nota Characteristica si-
ve una ex literis præformativis
Gerundiorum **בְּכָל־**.

In Medio cum puncto gemi-
natur, carens verò punto æqui-
valet **G**raeco. Quoad Num.
est binarius.

25. **ג** Paucis immutatis à **גַּמְלָה** quod
est Camelus derivatur, cuius fi-
guram refert gibbo & collo ob-
longo, insignem. Sonat verò idem
quod **G** lat. Estque litera guttu-
ralis, à fronte dagessanda. In
medio dictionis cum puncto
duplicatur. Quoad Num. no-
tat ternarium.

26. **ר** Initiali puncto mutato cum
רְלָתָה, quod ostium, seu tabu-
lam, quâ ostium clauditur, no-
tat, coincidit, à quo etiam, præ
primis si apertum illud fuerit
suam

suam obtinet figuram, valore
correspondet D. Latino. Est ḥ
litera radicalis, à Fronte da-
gessanda. Irregulariter tamen
quandoq; per Metathesin & E-
nallagen literarum fit servilis in
conjug. Hitpahel ut חצְרָק pro
הצְרָק justum pronunciavit, si-
gnificatione forensi. IN ME-
DIO cum punto duplicatur.
Quoad Num. notat quater-
narium.

¶ A communi demonstran- 27.
di officio quod voci perfectæ נ
en, ecce, vel articulo demonstra-
trativo competit, nomen obti-
nuit. Figurā ex quatuor quasi
compositā, spiritus asperi (Græ-
ci vel Latini H, vicem sustinet.

A Fronte I. est ¶ hajedia
sive articulus demonstrandi,
atq; tunc imprimis literæ se-
quenti, modo ejus sit capax, Da-
ges.

ges. 2. Nonnunquam valet Ψ
relativum, qui, quæ, quod. 3 Est
nota interrogandi, ut Exod.
4. v. 11. הֲ Nonne? 4. Est
nota Infinitivi & Imper. Ni-
phal. 5. Est nota conjug. Hi-
phil, Hophal & Hitpahel. 6. Est
nota nominum demonstrati-
vorum. Neh. 12. v. 8. 7. Re-
gulariter punctatur cū -, se-
quente litera dageſſatâ.

Excipe 1. Si veniat ante lite-
ras gutturales, est cum -, ut
 Psal. 1. v. 1. & Psal. 1. v. 4. 2. Si
interrogativè ponatur regulari-
ter est cum -; ante literam verò
Schevatam & gutturalem cum
-, quandoq; etiam cum . ut ה
 ח כ num Sapiens? 3. Si sit
nota infinit. & imperat. Niphal,
est cum hirek sequenti lit. Da-
ges, modò ej⁹ sit capax, impresso.

A Tergo 1. Est nota fæm.
gen.

gen. in verbis, participijs & no-
minibus. 2. Est pronom. affix. 3.
pers. sing. fæm. Ea. 3. Est litera,
affixorum חַנְקָה. 4. Est
una ex literis paragog. אֶחָד. 5.
Est ex lit. ascititijs, &
in statu regiminis mutatur in חַנְקָה.
6. In Fine quandoq; habet pun-
ctum in ventre & diciture Map-
pik. Quoad Num. notat qui-
narium.

¶ Descendit à ¶ quod est Un-
cinus; cuius figuram quoq; re-
presentat. Interdum vero uti
hoc loco, puncto non fartum est
consonans, latinum V, referens
valore; ut צָה precipite. Idem ge-
minatum & ventri impositum,
valorem gemini ff procreat ut
צָה precipit: alias puncto uni-
co inscripto est vocalis יְהֻ, vel
imposito יְהֻ, O.

28.

A Fronte 1. Regulariter est
Con-

Conjunctio Copulat. Et, dici-
tur q̄ **הַבּוֹר** hoc est, **Conjuncti-**
vum; punctaturq; cum
Scheva.

(Excipe 1. si veniat ad lit. gut-
tetur. Schevā composite notatam
recipit ejus simplex, ut si . recipi-
pit ., si .. recipit .. 2. Si veniat
ad lit. Schevatā vel labiale ha-
bet . 3. Si ad Jod Schevatum ve-
niat, mutatur utrumq; Scheva
in hirek, ut **יְהִירָךְ** & jehuda.
4. Si ante nomen **אֶלְחִיָּהּ** ve-
niat, habet .. destituto **א** omni-
bus punctis. 5. Si conjungat duo
nomina, quorum posterius est
Millel seu paroxytonum, ut
Psal. 1. v. 2. vel dictiones parvas,
ut **גֵּן**. 12. v. 20. habet +.)
2. Figurate pro Adversativa
At, ut Psal 1. v. 3. & ult. 3. Pro
rationali Ut. 4. Est particula
conversiva & dicitur **הַפּוֹנְדָה** id
est

est. Conversivum, quod conver-
tat vel præteritum, alio non
præcedente, in futurum, & pun-
ctatur cū „, ut וְקָרֵא & clama-
bit, vel futurum in præteri-
tum & punctatur cum „, im-
primente sequenti literæ אַתָּה
Dages forte, ut וַיִּשְׁמַר & cu-
stodiebat, modò non sit נָ (tunc
enim parva vocalis - & Dages
contrahuntur in unam magnā
-, ut וַיִּשְׁמַר & custodiebam)
simul q̄ transfert accentum ex
ult. in pen. & deniq̄ vocalēm
magnum mutat in „, ut וַיֹּאמֶר.

In Medio cum וְ consti-
tuit participia, nomina adject.
& subst. Est q̄ tunc mera voca-
lis sive spiritus, ut Psal. 8. v. 1.

A Tergo 1. Format plur.
num. 1. & 3. pers. præteriti
participiorum, & plur. num.
femininorum, item imperativo-
rum

rum plur. personas masc. item
3. sing. & secundam & tert.
plur. fæm. futuri. 2. Est affix. 3.
pers. mas. sing. num. Eius. 3.
pertinet ad format. affixo-
rum ינ & נ. 4. Paragogice
quandoq; additur fæmini-
nis & affixo ו, ut ו. s. Quo-
ad Num. notat senarium.

39. 1. *Ajli* vel *Ally* quod telum vel
armanotat, nomen accipit. Fi-
gura ejus clavam repræsentat;
notat verò idem quod *Ds*, vel
Gracū, & cum puncto in ven-
tre geminatur. Alijs est s gra-
cile, ut in his Germanicis naß/
Graß/Neand. in Erotem. Heb.
ling. de pot. lit. Quoad Ord.
Est lit. semper radicalis. Quo-
ad Num. notat septinarium.

30. 2. *Mutatis mutandis* תְּנִזֵּן
bestia, nominatur; vel secun-
dum alios à magnitudine terro-
rem

rem incutiente. חַרְבָּה n. con-
sternationem animi notat. Fi-
gura ex tribus quasi, duobus
erectè, Uno transversè posito,
videtur facta; notat vero spiri-
tum asperiorem hh, vel G. ræ-
cum x, ac si J & C molle admi-
xtum haberet. Buxtorf. in Thes.
Gram. p. 5. Quoad Ord. sem-
per est lit. radicalis. Quoad
Num. notat octonarium.

ט A יְתֵד quod est cœnum,
derivari autumant Grammati-
ci. Figuram repræsentat latini
v, dextram tamen versus du-
etâ lineâ nonnihil ad medium
prolabete; valet latinū T. Quo-
ad ord. est lit. radicalis. Inter-
dum tamen ut lit. 7, per Meta-
thesin & Enallagen literarum
in conjug. 4. Hitpabel fit ser-
vilis.

Quoad

Quoad Num. notat Novena.
rium.

32. *Est à 7, derivatione etiupus sumpta ab hoc: quemadmodum manus est minima pars corporis ex eodem promanans: Ita fōd ad reliquias collata literas, omnium est minima. Figurā semicirculari constat, & latini l vicem sustinet. Carens puncto quiescit, estq; tantum spiritus asper.*

A Fronte 1. format 3. pers. sing. & plur. masc. futuri. 2. Est una ex literis ascitityjs, constitutens nomina denominativa & formans proprias.

In Medio 1. Est nota conjug. Hiphil. 2. Format nomina adject. & substantiva.

A Tergo 1. una cū litera 7 format 1. pers. sing. præteriti. 2. cum 7 num. plur. nominum

ma.

masculinorum 3. Imperat. sing.
fæm. & 2. person. fæm. sing. fut.
4. Est una ex literis ascitityjs
הַמְנֻחָה. 5. Est affix. 1. person.
sing. num. Meus, a, um, me. 6. Est **R**el,
una ex literis paragogicis
& additur. participyjs. Quoad
Num. notat 10.

כ Nomen sortitur à פָּרָשׁ quod 33.
volam notat. Figuram habet la-
tino C inverso non absimilem.
Cum puncto sonat K latinum,
sine puncto ch.

A Fronte 1. notat Adver-
bium simil. Sicut, 2. est una ex
literis preformat. Gerundio-
rum בְּכָל־. 3. Est prepos. jux-
ta, secundum, ut בְּחִסְכֶּךָ secundū
misericordiam tuam. Quoad
Num. notat. 20.

De punctuatione hujus literæ
consulatur litera כ. Est n. ex
tribus literis כָּלְבָּם.

C

In

In Fine hæc litera extendi-
tur sic ל, & in numeris est 500.
34. ל Dicitur ab Hebreo
stimulus seu veru, hujus enim fi-
guram si paulum advertas, re-
fert. Aliam sortitur denomina-
tionem ab eo quod Hebraica-
rum fit longissima & præemi-
nētissima; hinc Regina literarū
audit. Refert vim latini L.

A Fron te 1. est nota Dativ.
Cas. Psal 132.v.2. 2. Etiam
שִׁיר לְהַיָּר crebrius Genitivi, ut
Psalmus Davidis. 3. Accusati-
vi pro ratione constructionis. 4.
Est una ex literis præformati-
vis Gerundiorum בְּכָל-. 5. se-
mel deficit in 3. pers. futuri
verbi לְקֹחַ.

In Medio semper est lit. ra-
dicalis & cum puncto gemina-
tur. De punctuatione hujus lite-
rae consulatur literæ ב, ad cujus

m. o.

modum punctatur. Ante 7,
fortiter dagessatum habet -, ut
Psal. 9. v. 10. Quoad. Num.
valet 30.

¶ Quà derivationem vel
Etymon ab alijs deducitur à
מַזְבֵּחַ quod est macula, vel à
מִזְבֵּחַ fluctus, cuius figura ex
quatuor quasi punctis compo-
sta, portam apertam repræsen-
tat. Ejusdem cum M latino est
efficacia.

A Fronte 1. Est nota præpos.
A vel ab (juxta num. 1. cap. 20.
in Syntaxi.)

A Tergo 1. Cum 1. Est nota
plur. vel dual. num. in statu ab-
soluto. 2. Est affix. masc. 3. pers.
plur. num. illos, eos, eorum. 3. Est
affix. 3. person. mascul. præteri-
ti. 4. Est ex literis ascitiis una
vel potius Emphatica. 5. Denigz
est paragogica, ut בָּמוֹ in, cum,

C 2 Psal.

Psal. 11. v. 2. לְמֹעֵד ei Ies. 44. v. 15,
לְמֹעֵד ad Job. 39. v. 2. sicut
Job 12. v. 3.

Regulariter punctatur cum
Hirek parvo, semperq; habet Da-
ges sequenti lit. impressum pro-
pter defectum literæ. Integra-
n. Praepositio est יְמָן.

(Excipe 1. Si veniat ante lit.
guttur. & ר, Dages (modo ejus
litera sequens sit capax) & Hirec
quod per se substernitn r literæ פ
mutantur in æquivalentem voca-
lem longam „ut Psal. 139. v. 7. &
140. v. 2. 2. Si veniat ante literam
habentem Hirec, punctatur cum
„ut Psal. 119. v. 130. Psal. 140. v.
2. 3. Cum Jod Schevato coalescit
in „ut Psal. 58. v. 2.)

In Fine hæc litera extendi-
tur sic □ ג in numeris est 600,
exceptis duobus scripture locis,
ubi non sine mysterio semel in
medio dictionis extensum repe-
ritur,

לִסְרָבָה ritur, ut Esa.9.v.7.
ad multiplicendum. Quod i-
psum innuit, i. Futuram regni
Christi dilatationem & ater-
nam durationem. 2. Partum
Marie clauso fore utero & jam
esse factum. 3. Christum sexcen-
tis annis à tempore vaticinij es-
se incarnandum & jam dudum
incarnatum. ■ n. notat 600.
Et semel in fine apertū ut Neh.
2.v.13. הַמֵּן quod notat 1. Portas
Urbis Ierosolymorum quandoque
ad formam וַיְהִי apertum atque
expugnatum. 2. Easdem anno
quadragesimo à reditu Iudeo-
rum è captivitate Babylonica
fuisse restauratas & redinte-
gratas. וְנַעֲדַת Num. not. 40.

Ex יְהֹוָה vel יְהֹוָה quod filium
notat seu infantem, descendit,
& formatum ex tribus quasi
N. latini vigorem obtinet. Cum
C 3 puncto

38.

puncto in ventre duplicatur.

A Frante 1. Est litera præformativa 1. pers. plur. num. futuri una ex literis אִתְן. 2. Est nota Conjugat. Paß. Niphal, cuius defectiva פָנַן primam radicalem נ omittunt, ne duo נ co-currentia καινοφωνιαν pariant, & per Dages secundæ radicali impressum recompensant. 3. Est ex literis חָמְנָתִי ascitijs & facit propria.

A Tergo 1. una cam 1. pers. plur. præteriti notat. Deinde 2. & 3. pers. fæm. futuri, atq; tunc quandoq; accedit נ paragogicum. 3. Format plur. fæm. imperativi. 4. Est litera paragog. 3. pers. plur. præteriti, atq; in illis personis futuri, quæ in vocalem more Chaldaico exeunt, ut Psal. 36. v. 8. ubi נ ponitur. Sunt n. literæ permutabiles. s.

les. 5. Est litera ascititia sive de-
nominativa. 6. Denique est affi-
xorum יְ meus, me, & נָ noster,
nostrum.

In Fine extenditur sic | &
in numeris valet 700. Bis tamen
in vetustis bibliorum exempla-
ribus, forsan non sine mysterio,
in fine non extensum reperiri
fertur, Jobi 38. v. 2. & 40. v. 8.
Quoad Num. valet 50.

ꝑ Prima vocali mutata est
סִמְךָ Continuitas, sumptâ deno-
minatione à continua partium 37.
cohæsione: Unde & figuram
Coronæ repræsentat. Valore cō-
stat eodem, quo sibilus acutus
seu ῾ Græcum, & cum puncto
duplicatur, quod Germanis est ꝑ
geminum, ut in his naſſ fas. Ne-
and. d. l. Quoad Ord. est lit. per-
petuò radicalis. Quoad Num.
notat 60.

Ex

38. **וְEx** יְהֻנָּעַ descendit figurâ Elementi sumptâ ex tribus quasi Nihil verò per se significat, nisi subjectam vocalem habeat; habetur tamen communiter pro spiritu asperrimo; & gh. cum gargarismo & in summo guttu re formatum refert. Quoad Ord. est lit. perpetuò radicalis. Quoad Num. notat. 70.
39. **כְּAהַ** formatur, cuius formam ex 5 quasi deductum aliquo modo repræsentat, citra puncti insertionem valet Ph, seu φ Græcum. Cum puucto verò Platinum. Quoad Ord. Est lit. perpetuò radicalis. In Fine extenditur sic נ, & valet 800. Alius Quoad Nū. sonat. 80.
40. **צְרָרָתְּ** Descendit à hamus; seu à צְרָר venatus est; & sic notat venabulum, cuius forma suprema parte refert. Valor ejus est idem

idem qui Ts. Quoad Ord. Est
lit. perpetuò radicalis. In Fine
extenditur sic ו valet q̄ 900. A-
lias Quoad Num. notat 90.

Primus Nominis accepit א פ ת 41.
quod Simiam notat; hujus enim
vultum aliquatenus referre
videtur. Figuram quatuor
puncta conjuncta largiuntur.
Vicem latini R refert, & cum
puncto duplicatur. Quoad
Ord. Est lit. perpetuò radicalis.
Quoad Num. notat 100.

ר א ש quod videlicet 42.
crassitiem quandam capit is præ
se ferat; vel א ש quod diffi-
cultur à multis pronuncietur.
Figuram constituit trium pun-
ctorum concursus. Sonat R la-
tinum, ne q̄ duplicari facile po-
test. Quoad Ord. est lit. perpe-
tuò radicalis. Quoad Num.
notat 200.

C s ו De-

43. ¶ Descendit à Rad. נַשׁ acuit.
Vnde יְשׁ dens, cuius formam
repräsentat. Figura ejus com-
posita ex quinqꝫ quasi. Valet
verò S crassum seu sibilum cras-
sum ac spumosum edentem;
qualis est Sch, ut in illis Germa-
nicis vocabulis Eisch / Grosch.
Notato v. punto in sinistro la-
tere, sonum edit acutiorem, uti
supra Num. 6. vidimus.

A Fronte tantum est servi-
lis. Est q̄z 1. potissimum Rabinis,
nota Genit. sing. & plur. 2. Pro-
nomen relat. qui, quæ, quod, ut
Psal. 144. v. ult. atq̄z tunc pun.
etatur cum quandoq̄z etiam
cum. ut נָבָע qui non. Quoad
Num. notat 300.

44. תּוֹר A Etymon desumit,
eo quod terminet & claudat
Alphabetum; vel à תּוֹר quod est
signum, eo quod Angelus hac i-

P56

ipsâ notâ populum signarit, E-
zech.9.v.4. Vicem latini T.
cum puncto verò Th, refert.

A Fronte 1. format 2. pers.
masc. & 2. & 3. fæm. sing. præ-
riti. 2. Est nota 2. pers. fut. masc.
& fæm. generis. 3. Est nota 3. pers.
sing. fæm. gen. atq; tunc semper
habet Dages. 4. Est nota Con-
jug. Hitpael. 5. Est litera asciti-
tia. ut תּוֹרֶת lex.

In Medio per Metathesin
literarum in Hithpael verb-
rum מְפַרֵּשׁ וְמְפַרֵּשׁ fit servi-
lis, ut Psal. 18.v.24. & Ps 5.v.8.

A Tergo 1. Est nota præ-
riti 1. & 2 pers. utriusq; num. &
precedēte): (immobili semper i-
psi imprimitur Dages. 2. Est no-
ta fæm. generis participiorum.
3. est nota plur. num. fæm. gen.
4. pertinet ad formationem
nom. fæm. pluralium. 5. Est lite-
ra as-

ra ascititia 6. Est & paragogica otiosè quiescens. 7. Mutatur ex lit. fæm. generis 7 in regim. aut cum affixis. 8. Denique fit interdum ex lit. 7 1. litaffixi 7 3. pers sing. num. Cum verbis fæmininis. 9. Quoad Num. notat 400.

Atque sic singulis literis brevi-
ter enumeratis & consideratis,
ad puncta Hebraeorum pensitan-
da properamus.

CAPUT II. DE PVNCTIS.

1. Puncta sunt apices literis additi, ut eæ syllabis constitutis possint pronunciari. Hel-
vic. Epit. Gram. Hebr. lib. I.
cap. 2. can. 7.

Distinguuntur autem hæc
2. puncta Orthographica, proso-
dicis seu accentibus alibi
per-

pertractatis, in Vocalia, Muta,
& unum Anceps.

Vocalia perhibentur alia
eucataxā, quæ consono uno plu-
ribusve addita, unum sonum
ex sex vocalibus a, e, i, o, u, y,
eumqz, statum seu integrum re-
ferunt. Sub triplici tamen
respectu:

Nam alia dicuntur 4.
tur Magna seu Longa, nu-
mero s. quorum prius vocatur
Cametz à צִיר quod contra-
hentem notat, nam os pronun-
ciantis colligere & labia com-
primere solet. Figura est lineo-
la puncto incumbens: Signat
verò A, obscurum seu ad O, a- נָא A
liquo modo declinans.

Secundum est Zere à
צִיר quod notat cardines,
dictum: horum enim species, in
quibus janua vertitur, hic ap-
paret.

paret. Vel quia stringit os & e-
rumpit inter dentes sicut porta
gyrat super suis Cardinibus. Fi-
guram habet duorum puncto-
rum juxta se, at infra literam

E. positorum & valorem E graci-
lis seu longi resonantium, ut
Deus, **mater.**

6. **Tertium** est Hirek à
dentium frendore, quo profer-
tur dictum. Ejus figura notatur
unico punto subtus literam po-

I. sito, proximè precedente litera
Jod, respondet autem latino I,
ut **vir.**

7. **Quartum** est Holem à
perfecto seu sano, vel et-
iam à plenitudine oris, quod sua
prolatione implet, deducum, fi-
guram hoc modo i habet
unius puncti vertici literæ im-
positi; communiter vero Vau
imponitur, Unde & Vau Ho-
lem

lem nuncupatur ; illo vero ab-
sciente cum antecedente litera
sonum efficit , qui respondet la-
tino O , ut קָו seu קָל vox , sonus .

Ultimum punctum magnum 8.
est Schurek à קְשָׁר sibilavit , no-
men sortitum est ; labiorum e-
nim sibilo interveniente pro-
fertur . Ejus figura perpetua est
Uau , habens punctum in ven-
tre : Vnde & Uau Schurek di-
citur communiter . Sonus ei י , ו .
competit qui latinorum U , ut
כָּפָר surrexit . Alia de eo vi-
de supra cap . I . num . 28 .

Parva seu brevia itidem 9.
numero 5 . numerantur ,
quorum prius nomine Patah
insignitur , sumpto Etymo à פְּתַח
quod est aperuit ; hujus enim
vocalis pronunciatio , os didu-
ctum & apertum requirit . Fi-
guram habet lineolam literam נ , א .
infe-

inferius comitantem, referen-
tem vicem A aperti, ut פָעַ
gustus.

10. Alterum nempe Sægol
inclarescit, ab eo quod אַשְׁפּוֹל
seu botrum suâ figurâ referat,
qui lingua Jerosolymitanâ dici-
tur סְגֻלָּא. Figura ejus constat
in tribus punctis hunc in modum
infra literam positis. Et vi ere-
cti seu aperti E præditis, ut אַרְצָ
terta.

11. Tertij nomen est Hirci.
Cujus nominis ratio antea est
excussa. Differt à primo hujus
nominis, quod citra subsequens,
sonum suum perficiat, unde à Davide Kimch. vo-
catur חִירֵק בְּלֵיאָ יְוָד. Alias
figura & sede quin & sono cum
primo convenit.

12. Quartum appellatur Ca-
mez Catuph, desumptis vocis
partie-

partibus primis à contractione
oris, reliquis à celeritate, quā
vocalis hæc profertur : קָמֵץ e-
nim contractor est, חַטּוֹף raptum
significat. Ad differentiam
Cametz magni, vocatur צְפָר
קָטָן Cametz parvum. For-
mam obtinet τὸς Cametz. addi-
tis à fronte ut plurimum duobus
punctis, hunc in modum positis
r.: *Valoris ejusdem est cum O, נָו.*
ut קָדְשִׁי Kodeschi. Puncta ve-
ro hæc non raro omissuntur, &
tum quomodo differat à Ca-
metz longo postea dicendum.

Ultimas in Ordine hoc sibi 13.
vendicat partes Kibbutz per-
fectè scriptum שְׁבָתִים collectio labiorum. Nam voca-
lis hæc proferenda labiorum collectionem seu compressionem
requirit. Figuram refert trium נָו. y.
punctorum, uno sub altero post
to hæc

to hac forma sonum eundem
cum y obtinet, ut שׁ Schuff,
revertere. De singulis ut usus eò
melius in legendo patefiat, has
notabimus hic regulas.

14. Prima: Puncta vocalia
post literas; quibus subjici-
untur, efferuntur, ut פָּקַד pa-

NB. kud, ni ultima sit una ex his
עֲתָחֶה: His enim substrata vocalis
ante suam consonam pronun-
ciatur, ut רְוֹחַ ruach, non ru-
cha, quod וְ usu venit in unico
illo רְוִישָׁלֵם Jeruschalaim
per Syncopen ultimum abiisci-
ente, perfectè n. scripta habet
רוֹשְׁלִים.

15. 2. Puncta magna cum
consona, cui substrata sunt,
vel in fine subsequente alia,
absolvunt syllabam, ut
אָרֶם: brevibus interim
assumentibus, ad perfectum
so-

sonum edendum, literam
sequentem, ut נְפָקַרְתָּ
Niph.. Kad.. them.

3. Cametz Catuph cum 16.
Cametz magno figurā con-
venit, non item sono; hoc
n. A. illud Q. sonat: Notandum
igitur juvandæ lectionis ergo.
Primo Cametz breve rarius-
culè occurrere. Et Secundo,
habere (1) post se Dagesch
forte ut בְּנֵי chonneni, misere-
re mei, vel (2) Scheva sine
virgula Mæteg, ut קְדִשָּׁ Kod-
schi, sanctitas mea. vel (3) Mac-
caph, ut כָּל Kolomnis. vel
(4) Hateph Cametz, ut העמֶר
constitutus fuit. Vid. latius hæc
persequentes Schindl. in lib. I.
Instit. Hebr. de diff. Cametz
magni & parvi Helvic. Can.
14. 15. & alios.

Perfecta verò Cametz Ca- 17.
tuph

tuph scriptio in gratiam rudio.
rum adjecta, hunc in modum
ab Hateph Camez vocali bre-
vissima est discernenda: Hac n.
præterquam quod nullam pra-
dictarum Camez parvi propri-
etatum admittat, hæc specialia
privilegia assumit: 1. Nun-
quam suum scheva depo-
nit. 2. tantum gutturalibus
literis subjicitur. 3. Nun-
quam admittit post se Da-
gesch forte; & alia, quibus
de vide Buxtorf. lib. 1. Thes.

Gram. cap. 4 sub fin.

18. Porro Muta Puncta sunt,
quæ per se à pœnula literarum pro-
nunciationem promovent, &
sunt numero duo, eandem se-
dem videlicet in medio ventris
literæ sibi vendicantia.

19. Prius vocatur Dagesch,
quod velle ne ab officio, quo li-
teras

teras leviter intendit, nomen
accipiens solum sex literis
בָּגָר convenit, ut **כִּי** chi,
cum pnncto intermedio est **כִּי**
Ki. **דְּהָם**, **דְּמָם**.
idem de reliquis est judicium.
Vel forte à fortificādo vel li-
terā geminando dictum, omni-
bus præter gutturales & Resch
imponitur; ac tunc litera quasi
gemina scripta esset exprimi-
tur, ut **וְתַפְול** Vattippol.

Posterius punctum est
Mappik soli literæ finalis ven-
tri **ן** impositum, ut notet ean-
dem consonam neutiquam qui-
escere, sed cum impetu quodam
esse efferendam, ut **תַּמְהָה** tamahh
admiratus fuit. Huc referri so-
let & **שׁ** ex sinistro & dextro
puncto aliam atq; aliam pro-
nunciationem obtinens: quo de-
vide superius num. 6. ca. I.

20.

An-

21. Anceps punctum est Scheva שְׁוֵה à equatore dictum, quod aequus sit minister omnium ferè punctorum. Ejus figura est in duob⁹ puctis perpendicularibus literæ subjectis, hunc in

NE. modum נָא sonum autem refert brevissimi. Et hoc vel vocale, hoc est, legitur certis videlicet in locis, certis præcedentibus punctis.

22. Vocale est vel mobile. 1. In principio dictionis ut שְׁלָמָה Schelomo, Salomon. 2. post vocalem longam, ut פְּקֻדָּה pakedu. 3. post Scheva aliud ut יִפְקֻדָּה Fifkedu. 4. Sub litera dageffata ut פְּקֻדָּה pikedu.

23. Vel mutum; quod non legitur, nam præter literarum connexionem nihil præstat, cuius affectionis certa quoq; datur

tur loca: Quiescit n. 1. post vocalem parvam, ut משפט
judicium. (Quod tamen fit mo-
bile, si vel Dages forte vel Mæteg
compensatio interveniat,
ut חמלפה pikkedah. hamelammed.) 2. post voca-
lem accentum tonicum, vi-
delicet Atnach, vel alium ha-
bentem, ut פקרתי Pakadthi)
3. In fine dictionis solum
vel geminatum ut פוי Schaf, נרד nerd. 4. Post initia-
le ut וברך ubh derech.

Hoc ipsum punctum an-
ceps Scheva, compositionem
admittit, cum tribus vocalibus
brevibus Patach, Sægol &
Cametz Catuph: quibus sin-
gulis additur commune nomen
חוֹטֶף quod est חוטף, quoniā vo-
cales istas breves rapiat, corri-
piat seu raptim proforendas
moneat.

24.

Pri-

25. Primum ergo punctum Cha-
tehpatach, hanc formam,
A habet - sub litera A brevissi-
mum, ut אָנִ ani, ego.

Secundum Cataph Sægol,
E. talem figuram. E brevissimum,
ut אָנוֹשׁ enosch homo.

Tertium CatephCametz,
O. istam - O brevissimum expri-
mens, ut אָנִי Oni, navis.
Atq; hæc de punctis, pro re na-
tâ, dixisse sufficient.

CAPUT III. DE NOMINE.

1. Nomen est vel Adjecti-
vum (quod vocatur ab
Hebreis הַתָּאֵר Nomen formæ)
vel Substantivum, idq; vel
Proprium (quod vocatur
הַעֲצֵמָה Nomen substi-
stantiæ sc. singularis) vel Com-
mune seu Appellativum
(quod

שֵׁם הַדָּבָר
(quod vocatur nomen rei) Ethoc si sit Accidentis, vocatur שֵׁם קִנְדָּה i.e. Nomen Accidentis.

Consideranda etiam in Nomine veniunt sex:

Genus, Numerus, Declinatio, (ubi Casus) Motio, Comparatio, Derivatio, (ubi Forma.)

GENUS.

Genus est triplex, Masculinum, Fœmininum & Commune.

Masculini generis sunt; Nomina propria virorum, ut יונתן Jonas.

Officiorum virilium; ut כהן sacerdos.

Fluviorum, ut פישון Pischoron.

Montium, ut כרמל Carmel.

Populorum, ut עברית Hebrews,

D Men-

Mensium, ut אָבִיב primus He-
braorum Mensis. &c.

Fœminini generis sunt:

5. Nomina propria mulierum,
ut רָחֵל Rachel.

Muliebrium officiorum, ut
שְׁגַדְעָה Conjux.

Regionum & provinciarū,
ut מצרים Egyptus.

Urbium, ut יְרִיחוֹ Jericho.

Communis generis sunt:

6. pis, נֶפֶן ignis, בָּגָד vestis, אֲשָׁר vestis, לְשׂוֹן via, חַצְרָה atrium, שְׁמַשׁ lingua, frequentius tamen fœmin. est מָקוֹם locus, סָר olla, שְׁפִינָה spina, עַב nubes, עַיְלָה tempus, רַוחַם spiritus, ventus, שְׁאַל se-pulchrum, infernus. Item Numeralia Nomina, à viginti usq; ad centum inclusivè ut شְׁלֹשִׁים viginti, שְׁלֹשִׁים עַשְׁ�ׁרִים triginta.

ginta, אַרְבָּעִים quadraginta,
שׁ חמישים quinquaginta,
שׁ שׁבעים sexaginta,
שׁ מְנֻזְבָּם septuaginta,
שׁ שמונים octoginta
שׁ תשעים nonaginta.

Deniquea, quæ sub una terminacione, utrumq; sexum comprehendunt, ut ^{נְדָעַת} Ca-
melus, communibus accensentur.

DE NUMERO,

Numerus est triplex:

Singularis, ut טֹבֵן bonus.
Pluralis, ut טֹבוּם boni.
Dualis non in omnibus locum
habet, sed ferè tantum in rebus
naturâ geminis, aut etiam men-
tis operatione, & terminatur in
יְמִין, ut יָד manus,
Ambae manus, יְמִין dies,
biduum. &c.

D 2

Cap.

CAPUT IV.
DE DECLINA-
TIONIBUS,

Declinationes Hebraeorum sunt due:

Prima est Masculinorum,
Cujus Pluralis exit in יְמִינֵם דְּבָרִים הַבָּרֶךְ וְver-
bum.

PARADIGMA.

Singularis Num.

N. הַבָּרֶךְ verbum.

G. הַבָּרֶךְ verbi.

D. לְבָרֶךְ verbo.

A. אֶת־הַבָּרֶךְ verbum.

V. הַיְלָדָה הַבָּרֶךְ verbum.

וְמִבָּרֶךְ A. verbo.

Pluralis.

N. דְּבָרִים verba.

G. חֲדֹבָרִים verborum.

D. לְדָבָרִים verbis.

A. אֶת־דָּבָרִים verbas.

V. ver-

וְהַיִם חֹזֶה ô verba.

A. מִרְבָּרִים à verbis.

Secunda est Fæmininorum, 2.

Cujus pluralis exit in וְהַז, ut
צְדָקָתָן justitia, צְדָקָתָן justi-
tia.

PARADIGMA.

Singularis.

N. Justitia.

G. הַצְדָּקָתָן justitia.

D. רְצָדָקָתָן justitia.

A. אֲזָדָקָתָן justitiam.

V. וְהַיִם צְדָקָתָן ô justitia.

A. מִצְדָּקָתָן à justitia.

Pluralis.

N. Justitiae.

G. הַצְדָּקָותָן justitiarum.

D. רְצָדָקָותָן justitijs.

A. אֲזָדָקָותָן justitias.

V. וְהַיִם צְדָקָותָן ô justitiae.

A. מִצְדָּקָותָן à justitijs.

D 3 CAP.

CAPUT V.
DE MOTIONE.

1. **M**otio est Nominis varia-
tio ex Masculino in Fæ-
mininum: Idq; tūm in Adjecti-
vis, tūm in Substantivis. Hel-
vic. Can. 106.

2. In Adjectivis, adiicitur ter-
minatio Fæminina הַ-, ut טָבַב bonus, טָבַרְתָּ bona.

3. In Substantivis alia moven-
tur per הַ-, alia per הֵן, prout u-
sus dictaverit, ut אִישׁ vir,
אִשְׂרָה fæmina, גֶּבֶר herus,
גֶּבֶרָה hera.

CAPUT VI.

DE COMPARA-
TIONE.

C^omparationis gradus He-
brei certis terminationib^o
non formant, sed circumlo-
quunt-

quuntur, per intendendi ad-
verbia.

Comparativum per יוֹתֵר 1.
magis, ut טוב bonus, bonus magis, i.e. melior. In con-
structione vero circumloquun-
tur comparativum per præpo-
sitionem מִן præ, ut טוב מִפְּרָט מִן יְחִינָן הַיִּהְיֶה Johannes ille bon
est præ Petro i.e. melior est Pe-
tro.

Superlativum per מְאֻר 2.
valde, ut מְאֻר bonus val-
de, i.e. optimus: aut per repetiti-
onem, ut רַע malus, malus, i.
e. peſſimus.

Sed in constructione superla- 3.
tivum circumloquuntur per
Adjectivum positum in statu
constructo, ut טוֹב bonus eo-
rum i. e. optimus eorum.
Mich. 7. 4.

Cap. 7.

CAPUT VII.
DE DERIVATIONE.

O Mnia nomina ab aliqua
Radice derivari suppo-
nuntur. Helvic. Can. 109.

Forma Nomium est duplex:

Nuda & Hæmantica.

1. Nuda quæ solis radicalibus literis constat, ut מֶלֶךְ Rex.
2. Hæmantica, quæ præter radicales habet unam ex literis, vel antè vel pone vel utrobiq; ascitis, ut גִּבְרִית domina, שְׁלַחֵן mensa, פָּרוֹזִי ganus, מָוִימָר Psalmus, מֶלֶךְ regnum. Quæ verò à tergo ha-
bent — haemanticum, adver-
bialiter exponuntur, ut שְׁלַשׁ וּנְדִיעָס tertius.)

Cap. 8.

CAPUT VIII. DE PRONOMINE.

Pronomina apud Hebreos
sunt duplia:

Separata & Affixa.

Affixa vocibus, à quibus 1.
reguntur, cohærent, &
cum ijs coalescunt, ac pertinent
ad Syntaxin. Vide cap. 21.

Separata sunt quæ per se 2.
vocem seorsum constituūt.
Eaqꝫ rursum sunt duplia:
Integra magis, & Defecti-
va.

Pronomina integra sunt 3.
tria: אֵנוֹ Iego, אַתָּה Tu,
אַתְּ Ille.

Integrum primæ perso-
næ pronomen.

C O M M U N E.
N.Ego

אַנְךָ

אָנֹכִי Ego. N.

שְׁלֵי Mei. G.

לִי Mibi. D.

אָתִי Me. A.

מִמֶּנִּי à Me. A.

בָּי in Me.

Plurale.

אַנְחָנוּ

אָנוּ אֲנָחָנוּ Nos. N.

שְׁלָנוּ Nostrum. G.

לָנוּ Nobis. D.

אָתָנוּ Nos. A.

מִמֶּנֶנוּ à Nobis. A.

בָּנוּ in Nobis.

4. Integrum secundæ perso-
næ pronomen.

Fam.	Singul.	Masc.
אַתָּה	אַתָּה vel אַתְּךָ	תָּу. N.
שְׁלָךְ	שְׁלָךְ	תָּר. G.
לְךָ	לְךָ	תָּבִי. D.
אַתְּךָ	אַתְּךָ	תָּרָה. A.
אַתָּה	אַתָּה	וּ Tu. U. à Te.

מִמְךָ | מִמְךָ à Te. A.
בְּךָ | בְּךָ in Te.

Fæm.	Plural.	Mascul.
אתֶן		אתֶן vos. N.
שלֵם	שְׁלַכְתֶּם	שְׁלַכְתֶּם vestrum. G.
לְכָנָן		לְכָנָן vobis. D.
אתְכָנוּ		אתְכָנוּ vos. A.
אתֶן		אתֶן ô vos. V.
מִקְנָה	מִקְנָה	מִקְנָה à vobis. A.
מִמְקָן		מִמְקָן
פְּקָן		פְּקָן in vobis.

Integrum tertiae personæ pronomen.

Fæminin.	Sing.	Mascul.
הַיִלְלָה	הַיִלְלָה	ILLE. N.
שְׁלֹתָה	שְׁלֹתָה	ILLIUS. G.
לְהַ	לְהַ	ILLI. D.
אוֹתָהָהּ	אוֹתָהָהּ	illum. A.
מִמְפָנָה	מִמְפָנָה	ab illo. A.
בְּהַ	בְּהַ	in illo.

Femin. Plurale. Mascul.

N. illi

לְסֵס	חַמְרָה	תִּן	הַנְּצָרָה	Illi. N.
	שְׁלֹחָה		שְׁלֹחוֹת	illorum G.
לְהַנִּין				illis. D.
אֲתָהֶם	אֲתָהֶם			illos. A.
אַתָּן			אַתָּהֶם	
מִהְנָן	מִהְנָן		מִהְנָן	ab illis. A.
מִהְמָרָה			מִהְמָרָה	
בְּהַנִּין	בְּהַנִּין		בְּהַנִּין	in illis.
			בְּ	

Pronomina Defectiva
sunt quinque.

Primum est Interrogati-
vum personæ , ut **מי** *Quis*,
quaesit vel Rei, ut **מה** *Quid*? O-
mnis generis , numeri & perso-
næ.

Secundum est Interro-
gativum accidentis , ut
איזה *Quis*? Masculinum.

Tertium est Demonstra-
tivum

tivum הַלְהָ & זוּ Hic vel iste
Masculin. In fæminino זוּ הַלְהָ
אֲתָאָתָּה Hæc vel ista.

In obliquis articulos admit-
tit, ut זוּ הַלְהָ isti, שֶׁלְהָ isti,
istum, מִזְהָ ab isto. בָּזָה in isto.
Fæminin. לֹאָתָה istius, שֶׁלְאָתָה i-
sti, מִזְהָ istam, אֵת זָהָ ab ista,
בָּזָה in ista. In plurali est com-
munis generis וּ Hi & Hæ.
Quandoq; admittit ה emphasis
seu demonstrationis, ut בָּזָה
ille ipse.

Quartum est Demonstrati-
tivum אלְהָ & אלְ pluralis nu-
meritantum, communis gene-
ris, illi vel illæ. In Accusativo
אהָהָה, in Ablativo, פָּנְלָה,
ab illis.

Quintum est Relativum,
אשר Qui, que, quod, utriusq;
generis & numeri. Declinatur
ut Nomen, præpositis articulis.

Cap. 9.

CAPUT IX.

DE VERBO CUM PARTICIPIO.

1. Verba Hebreorū vel sūt per-
verba perfecta, quæ retinent ubique
perfe- tres literas radicales, abjectis
& a Or dinis servilibus, & constituunt Or-
primi, dinem Primum, seu ordinem
perfectorum verborum, ut פְּקַר visitavit.

2. Vel sunt Defectiva, quo-
Defe- rum una vel plures literæ radi-
cives inter flectendum exci-
ord.
2di. dunt, quod evenit vel in pri-
ma litera thematis Nun vel
Jod, accendentibus à principio
literis servilibus, ut פָּנָג vin-
dicavit, in fut. accendentibus li-
teris Ethan, ut פָּנָג. פִּצְׁfu-
dit, effudit, אַצְׁקָן : nisi quod in
חַקְעַן accepit, & להע comminu-
it, fiat etiam abjectio ל acceden-
te li-

iclitera Ethan, ut לְקָחַ אֶת
Et dicuntur Defectiva Pe
Nun vel Pe Iod, pro ut prima
thematis litera postulat.

Vel in Secunda, quo no-
mine veniunt verba duplicata
dicta Defectiva Ainpaal, ex
secunda deficiente. Talia sunt
circum-
ivit.

Vel in tertia, ubi deficit ter-
tia, quādo similis alia subsequi-
tur litera, & vocātur Defectiva
Lamedpaal, qualia sunt כְּרָתָה
כְּרָתִי à Rad. כְּרָתָה cæcidit, & si-
milia. Et hæc singula coniti-
tuunt Ordinem secundum.

Vel sunt Quiescentia, 3.
quorum una vel plures inter
flectendum quiescunt in tripli-
ci Differentia:

Vel enim quiescit litera
in prima thematis syllaba
jew

seu litera נ vel, ut אמר ex
ריבש à exaru-
dit; Et dicuntur quiescentia.
Pe Aleph vel Pe Jod.

(Exceptis 9. Defectivis:
stravit, יסר castigavit,-ste-
tit, יצת flagravit, forma-
vit, רצק fudit, יקף circumde-
dit, רנח dimisit, יצג stetit.)

Vel in Secunda Syllaba,
vel י, ut אבוש בוש erubescere,
intelligam, בין intellige-
xit. Et dicuntur quiescentia.
Ain Vau, vel Ain jod.

Vel in tertia Syllaba seu
litera נ vel ה, ut מצחֵה, מצחֵה
à Rad. exprimit. פלחת
גלהà Rad. migravit.
Et dicuntur quiescentia La-
med Aleph vel Lamed He.
(præter hæc quatuor verba:
תמה admiratus fuit, תבה exal-
tare se, נגה splenduit, כמתה des-
dera.

derare.) Hæc singula con-
stituunt Ordinem ter-
tium.

Vel sunt Redundantia, 4.
quæ quatuor vel quinque habent Redundantia
literas radicales, easque confla- datia
tas; vel ex diversis radicibus, 4. Ord.
ut פְרִישׁוֹ expandit aspergen-
do, ex פְרִישׁ expandit, &
בָּזֵז aspersit. Vel ex ijs-
dem repetitis, ut פְלִיכָּל su-
stentavit, ex פְלִיכָּל perfecit.
Et hæc constituunt ordinem
quartum.

Tempora verborum sunt 5.
tria: Præteritum præ-
sens (continens duo par-
ticipia; Activum & Pas-
sivum.) & Futurum. (ad
quod refertur Imperativus
agenda jubens.) His additur &
Infinitivus, qui est indefinita
signi-

significationis , & includit o-
mnia tempora. Est autem du-
plicis formæ ; Absolutæ & con-
structæ.

6. *Absolutus* est , quando ad-
ditur suo verbo , ac tum Em-
phas in significat , ut פָּקַר יְפָקֵר
visitando visitabit , vel visitas
visitabit , i. e. omnino visitabit.

7. *Constructus* est qui ad cer-
tum tempus revocatur , & qui-
dem potissimum per literas
בְּכָל- , quæ propterea literæ
Infinitivi vocantur . (propriè a.
loquendo sunt præfixa , ad Syn-
taxin pertinentia ; hic ve-
rò quatenus temporum varie-
tatem introducunt , conside-
rantur.)

8. *Vnde* in qualibet ferè conju-
gatione sex tempora seu modi a-
gendi , fiunt . Videlicet : 1. Præ-
teritum . 2. Participium A-
eti.

stivum. 3. Participium Pas-
tivum. 4. Infinitivus. 5. Im-
perativus. 6. Futurum,
quod alio nomine dicitur E-
than, à Characteristicis literis
אִתָּם, quæ ei à fronte adduntur,
& personas distinguunt.

In quolibet autem tempore 9.
sunt duo Numeri : Singularis
ut פְּקַרְתִּי visitavit. Pluralis, ut
פְּקַרְתִּים visitarunt.

Et in utroq; Numero sunt 10.
res personæ, 1. ut פְּקַרְתִּי visita-
vi. 2. ut פְּקַרְתִּי visitasti, 3. ut
פְּקַרְתִּים visitavit.

In qualibet persona est du- 11.
plex Genus : Masculinum
ut פְּקַרְתִּי, Fœmininum , ut
פְּקַרְתִּי visitavit. (Nisi quod
prima Persona ubiq; est Ge-
neris Communis, ut פְּקַרְתִּים visi-
navi.)

Cap. 10.

CAPUT X.

DE CONJUGA
TIONIBUS VER.
borum.

Conjugationi omnium ver.
borum generaliter inser.
vire possunt hæc duæ regulae:

1. Si tertia radicalis fuerit
^{עֲחָת}, quocunq; tempore per o-
mnes personas præcesserit .., Hi-
rek, i aut' Patak furtivum sibi
adoptat illa litera dum finalis
manet, ut juxta participium
dicitur ^{פִּקְרָה} mittens, jux-
ta participium ^{פִּקְוָרָה} dicitur
^{שְׁלֹוחָה} missus.

2. Ultimum verbi punctum
(puta fab secunda radicali - ,
aut i transmutatur in Scheva,
quotiescunq; tertiam radica-
lem, quacunq; de causa imme-
diatè sequitur una ex literis
^{חוּי}

accentum ad se rapiens, ut
בְּקַרְבָּן, in fam. בְּקַרְבָּן; Ca-
metz verò sub prima radicali,
toties transit in Scheva, quoti-
escunq; à principio accedunt
serviles, ut בְּפַקְדָּן visitatus est.
Exempla plura universum pa-
radigma suppeditat.

CAPUT XI.

De Prima Conjugatione

Activa Kal & ejus Passi-
va Niphah.

Fæmin. Præt. Sing. Mascul. 2.

בְּקַרְבָּה בְּקַר visitavit.

בְּקַרְבָּת בְּקַרְבָּת visitâsti.

בְּקַרְבָּתִי בְּקַרְבָּתִי visitavî.

Plurale.

בְּקַרְבָּן visitârunt.

בְּקַרְבָּתִים בְּקַרְבָּתִים visitâstis.

בְּקַרְבָּנוּ בְּקַרְבָּנוּ visitavimus.

Particip. præs. seu Benoni 2.
vi-

visitās פְּקָרָה עַפְקָוֹת visitantes פְּקָרִים פְקָרוֹת

3. Particip. præt.
Paul.)

visitatus פְקָוֵר visitati פְקָוִוִס פְקָוֹוֹת

Infinitivus.

Absolutus. Constructus.
visitare פְקָוֵר בְּפֶקְרָה לְפֶקְרָה מְפֶקְרָה

5. Imperativus.

visitare פְקָר בְּפֶקְרָה visitate פְקָרְבָּה

6. Futurum.

visitabo תְּפֶקְרָה visitabis תְּפֶקְרָה visitabit יְפֶקְרָה

Plurale.

visitabimus גְּפֶקְרָה visiti-

תִּפְקַרְבָּנָה visitabitis. תִּפְקַרְבָּנָה visitabunt.

P A S S I V U M N I P H A L.

Præteritum.

גַּפְקָרָה visitatus est 1. גַּפְקָרָה visitatus fuit.

גַּפְקָרָת visitatus fuisti.

גַּפְקָרָת visitatus fui.

Plurales.

גַּפְקָרָיו visitati fuimus.

גַּפְקָרָות visitati fuistis.

גַּפְקָרָנוּ visitati fuerunt. 2.

Partic. Præf seu Benoni.

גַּפְקָרָה qui

או גַּפְקָרָת visitatur.

גַּפְקָרוֹת qui

visitantur. 3.

Infinitivus.

visit-

חַפְקָר visitari.

בְּחַפְקָר כֶּלֶבֶךְ לְחַפְקָר מִחַפְקָר

Imperativus.

חַפְקָר visitare.

חַפְקָרִי חַפְקָרִין visitamini.

Futurum.

אַפְקָר visitabor.

תַּפְקָר visitaberis.

תַּפְקָר visitabitur.

Plurale.

גַּפְקָר visitabimur

תַּפְקָרִי visitabimini

תַּפְקָרִין visitabutur.

CAPUT XII.

De Secunda Conjugatione

PIHEL & ejus Passiva

PRHAL.

Præteritum.

visi-

בְּקָרָה visitavit. 1.
בְּקָרָה visitasti. בְּקָרָת visitavi.

Plurale.

בְּקָרָא visitarunt. 2.
בְּקָרָתִים visitastis
בְּקָרָנוּ visitavimus

Participium Præs.
seu Benoni.

מַפְקָר visitans מַפְקָרָה
או מַפְקָרוֹת מַפְקָרִים מַפְקָרוֹת
visitantes.

Particip. Præt. Paul.

מַפְקָר visitatus מַפְקָרָה
או מַפְקָרוֹת מַפְקָרִים מַפְקָרוֹת
visitati. E Inf.

dilig. & frequet. dilig. & frequet. dilig. & frequet. dilig. & frequet.

3.

4.

Infinitivus.

visitare diligenter & frequenter

5.

Imperativus.

visit
visitare

6.

Futurum.

visitabo
visitabis
visitabit

Plurale.

visitabimus
visitabitis
visitabunt.

PASSIVUM PYHAL.

Præ-

Præf.

פְּקָרֶת visitat⁹ est

vel fuit.

פְּקָרֶת visitat⁹ es.

פְּקָרֶתִי visitatus
sum.

1.

diligent. aut frequent.

Plurale.

פְּקָרֶת visitati sunt

פְּקָרֶתִם visitati
estis

פְּקָרֶתּוּ visitati sumus.

dilig. & freq.

Participium Præf.
seu Benoni.

2.

Hoc
tempus
rarū
est.

diligenter.

qui visitatur

או פְּקָרֶת

qui visi-
tantur

Infinitivus.

E 2 visi-

visitari diligent^{er}
aut frequenter.

Futurum.

visitabor אָפְקַר

visitaberis תִּפְקַר

visitabitur יִפְקַר

Plurale.

visitabimur בִּפְקַר

visitabi-
mini תִּפְקָרוֹת

visitabūtur רִפְקָרוֹ

CAPUT XIII.

De Tertia Conjugatione
Hiphil & ejus Passiva
Hophal.

Præteritum.

visitare fecit הִפְקִיד

visitare fecisti הִפְקִידת

visitare feci הִפְקִידתי

Plurale.

visi.

הַפְּקוּדִי visitare

fecerunt.

הַפְּקוּדָתִס visitare

fecistis.

הַפְּקוּדֵנוּ visitare

fecimus

Particip. Præf. seu Benoni. 2.

מִפְּקוּדִיר visitare

או מִפְּקוּדָה faciens

מִפְּקוּדִיס visitare

facientes.

Partic. Præt. Paul. 3.

מִפְּקוּדִר visitari

או מִפְּקוּדָה factus

מִפְּקוּדִיס visitari

facti.

Infinitivus 4.

Absolutus. Constructus

visitare facere.

בְּכָל מִפְּקוּדִי

Imperativus. 5.

visitare fac-

E s visi-

הַפְקִידָה הַפְקִידָנֶה visitare
facite.

6.

Futurum.!

אֲפֻקִידָה visitare facia.

הַפְקִידָה visitare facies.

הַפְקִיד visitare faciet.

Plurale.

בְּפְקִידָה visitare facie-
mus

תְּפְקִידָה visitare facie-
tis.

תְּפְקִידָנֶה visitare fa-
cient.

PASSIVUM HOPHAL.

7.

Præt.

הַפְקָרָה visitatus est
vel fuit.

הַפְקָרָת visitatus es
visitato sum

Plurale.

Ab alio visitare iuss. Ab

visitati חַפְקָדָה
sunt sunt
visitati חַפְקָתָם חַפְקָתָם
estis.
visitati חַפְקָנָנוּ
sumus.

Ab alio visitare juss.

2.

Infinitivus.

Hoc temp^o הַפְקָד visitari ab alio
rarum est. visitare juss.

Futurum.

אֲפִקָּר visitabor 3.
הַפְקָד visitaberis alio visitare juss.
יְפִקָּר visitabitur.

Plurale.

גַּפְקָד visitabimur
תַּפְקָדוּן visitabimini
יְפִקָּרוּן visitabutur.

CAPUT XIV.

De Quarta Conjugatione
Reciproca Hithpahel.

E 4 Pra-

Præteritum.

1. הַתִּפְקַר visitavit se-
ipsum

הַתִּפְקַרְתָּ visitasti tei-
psum

הַתִּפְקַרְתִּי visitavi meis-
psum

Plurale..

הַתִּפְקַרְוּ visitarunt
seipsoſ

הַתִּפְקַרְתָּם visitarunt
stis vos ipſos

הַתִּפְקַרְתֶּנוּ visitavi-
mus nos ipſos

2. Particp. Præſ. seu Benoni.

מַתִּפְקֵר visitans

אוֹמַתִּפְקֵרָת seipſum.

מַתִּפְקֵרִים visitan-
tes seipſos.

3.

Infinitivus.

visitare seipſum.

בְּכָל מַתִּפְקֵר

Impe-

Imperativus.

4.

הַתְּפִקָּר visitate i-
psum.

הַתְּפִקָּרְנוּ visitate vos
ipsos.

Futurum.

5.

אַתְּפִקָּר visitabo me-
ipsum.

תְּהַפְּקָר visitabis tei-
psum.

תְּהַפְּקָד visitabit sei-
psum.

Plurale.

נַתְּפִקָּר visitabim⁹
nos ipsos.

תְּהַפְּקָרְנוּ visitabitis
vos ipsos.

יְהַפְּקָרְנוּ visitabunt
seipsoſ.

Quæ hactenus de conjugati-
onibus dicta sunt, tyronibus suf-
ficiant. Ideoq; omisſis Defecti-
E s vorum

etivorum & Quiescentium ordinibus, quæ ab hujus ordinis regulis aliquo modo discedunt, philchebræos tantum hortor, ut propositum *paradigma* per quatuor *Conjugationes* variatum, diligenter mandent memoria. His enim generalibus rectè cognitis, reliqua quæ restant brevi temporis spacio, & sine difficultate addisci possunt: tum quod illorum non adeò multa sint, tum quoquam quod inflectendi modum cum perfectis habeant communem, nisi quod prima, media vel ultima radicalis in quorundam temporum formatione deficiat aut quiescat. Quæ autem sint illæ *Defectiva* & *Quiescentia* ex supra positis singulorum ordinum descriptionibus notum esse debet,

Cap. 15

CAPUT XV.

DE ADVERBIO.

A Dverbium, Aliud est 1.
Interrogatum, in Loco
ut: אֵרֶבֶן ubi? Responsivum.

נֹה hic.

Aliud Ad Locum, ut לְאַזְן quorsum? Respons. שָׁמָרֵץ illuc.

Aliud De Loco, ut מִן un-
de? Respons. מִפְּנָה hinc.

Aliud Per Locum, ut זֵד
hac. Cætera conveniunt cum
Adverbijs in Loco.

5. Aliud Temporis, ut מִתְּרֵץ quando? Respons. אַתָּה nunc.

Aliud Numeri, ut כְּפָרְךָ quot vicibus? Respons. פְּעַמִּים Achter vice una.

Aliud Qualitatis, ut אִיךְ quomodo? Respons. נִכְזֵן firmi-
ter. &c.

8. Quædam etiam Adverbia
sunt

- sunt Affirmandi, ut **כִּי** ita.
9. Quædam Negandi, ut **לֹא**
Non.
10. Quædam Dubitandi, ut
אָנוֹלִי fortasse.
11. Quædam Demonstrandi,
ut **הֵנָּה** Ecce.
12. Quædam Similitudinis,
ut **כְּאַשֶּׁר** sicut.
13. Quædam Ordinis, ut
בְּרִאשִׁית principio.
14. Quædam Intendendi, ut
רוֹתֵר magis.
15. Quædam Remittendi, ut
רָאֵט lentè.
16. Quædam Congregandi,
ut **בְּרִיחָר** unà.
17. Quædam Exclusiva, ut
לְבָרֶךְ solum.
18. Quædam Gentilia, ut
עֲבָרוֹת Ebraice.

Cap. 16.

CAPUT XVI.

DE PRÆPOSITIONE.

PRæpositiones quædam
significant motum ab a-^{1.}
liquo, ut מִן־אֶל־אֶל־^{מִן־} A' Deo, מִן־^{אֶל־} a Sacerdote, מִן־^{אֶל־} ex ligno.
Gen. 49. v. 25. Ezech. 44. v. 22.

Gen. 3.

Quædam in aliquo, ut ^{2.}
הָאָרֶב בְּקָרְבָּה in Domino, בְּחַזְוָה
בְּאָרֶב in medio terra, בְּאָרֶב
in homine, בְּנֹרִיבִים in prin-
cipibus, בְּרָאשֵׁי־ in principio
Psal. 118. v. 8. Gen. 45. v. 6. 3.
Gen. 1. v. 1.

Quædam ad aliquid, ut
לְאַבְרָהָם ad Abrahamum,
אלְיָוסֵף ad Josephum, אֶלְיָוסֵף
מִן־ ad aquas. Gen. 21. & 41.
v. 57. Job. 29. v. 19.

Cap. 17.

CAPUT XVII.
DE CONFVN-
CTIONE.

1. **C**onjunctiones, aliæ sunt
Copulativæ, ut **וְ**
Etiam.
2. Aliæ Disjunctivæ, ut **אוּ**
aut.
3. Aliæ Adversativæ, ut
כִּי־אַ
sed.
4. Aliæ Conditionales, ut
אִם Si.
5. Aliæ Caussales, ut
לְכָן
propterea.

CAPUT XVIII.
DE INTERJE-
CTIONE.

1. **I**nterjectiones quædam sunt
Dolentis, ut **אֹי Heu!**
2. Quædam Gaudentis, ut
הָאָהֶן Euge. **Quæ-**

- Quædam Exclamantis, 3.
ut הָיוּ Heus.
- Quædam Blandientis, 4.
ut נְאַנְנֵה ejus, quæso.
- Quædam Hortantis, 5.
ut הַבָּה Age.
- Quædam Optantis, 6.
ut לִזְבֹּח utinam.
- Quædam Minantis, 7.
ut אֵי Uæ.
- Quædam Silentij, *ut סְתִּים st.* 8.

CAPUT XIX.

DÆ SYNTAXI

Conjuncta.

Syntaxis conjuncta est, per
 quam voces constructæ in u-
 nam coalescunt, *ut יְפִקְדוּ vi-
 sitabunt illum, ex הַיָּה ille,* &
יְפִקְדוּ visitabunt.

*Consistit autem hæc Con-
 juncta in trib⁹. videl. Präfixis.
 Affi-*

Affixis & Allevatione pun-
ctorum. De quibus in subse-
quentibus Capitibus.

CAPUT XX.
DE PRÆFIXIS.

PRæfixa sunt literæ serviles
consignativæ מְשִׁירָה וּכְלַבָּן
qua à fronte connexæ no-
vam voci significationem adji-
ciunt. Helvic. Can. 215.

¶ A fronte 1. Est nota præ-
pos. A. vel Ab, sequitur quia sem-
per ipsum Dages forte, propter
defectum præpositionis absolutæ
qua ost. מְנֻ. E an. sedepè abjicit גָּם
& transit in unam dictionem
cum ea cui additur, ut
משמי מְנֻ שְׂמֵיְתָה pro מְשִׁירָה
è cæ-
lix, מְנֻ סְפָרָה pro מְסָפָר ex libro.
2. Quando venit ad literam
non dageſſabilem, migrant Hi-
zek & Dages in corresponden-
tēm

tem vocem magnam, ut פָּאַל
à Deo, פָּאַרְבָּה Ab homine. Se-
quente indagessibili nonnun-
quam Hirec retnetur & Dages
non compensatur, ut מִחוֹץ ab
extra Hoc semper fit in duobus
istis infinitivis, מִחוֹרֶת &
מִחוֹרֶת ne vivat, & ne sit. Sic
מִרוֹדָף à persequendo. Ante
sic punctatur מִיחוֹרֶת à Iehu-
da. Ante vocem מִיחוֹרֶת tripli-
ci modo punctatur, ut מִיחוֹרֶת
מִיחוֹרֶת מִיחוֹרֶת : Porro
ante ה demonstrativū sèpè in-
tegrū scribitur מִן, ut הָאָרֶץ
de terra. Interdum signifi-
cat propter, ut Psal. 12. v. 6.
מִשׁׂור propter desolationem
Helvic. 218. 3 P R A E compa-
rativè, pro magis quam, (juxta
num. 1. cap. 6.) ut טֻוב מִזְבֵּחַ bo-
nus præ auro, i. e. melior. 4.
ADVERSUS, ut Psal. 43.

v. I.

v. i. 5. CORAM, ut Psal. 44.
v. ii. 6. Est nota Part. Pihel,
Hiphil, & Hitpahel 7. Notat
nomina denominativa, & tunc
habet quoque Hirek, sed sine Da-
ges, ut משבט judicium, מכבב
scriptura. 8. Quando prima
est gutturalis, vertitur Hirec
propter Hateph pathah, in Pa-
thah, ut מעשֶׁר opus, מחשׁבה
cogitatio. 9. Quando prima
ב deficit, ut מטע planta, מפלָה
ruina, משׁא onus, ubi מ debuit
habere Hirek, sed ad vitandam
lectionis ambiguositatem, ne scili-
cet מ putaretur esse Præpositio,
vertitur Hirec in Patach.

Invenitur tamen unum, in
quo Hirec sequente Dages ma-
net, ut מטה lectus, quod fit pro-
pter מטה i. e. baculus, que de-
scendunt ab una radice נטה di-
vertit.

Item

Item quando media radicalis est ו quiescens, habet מ Hæmanticum Camež, ut מְקוֹם locus, מְנוּסָה fuga.

Et quando superadditur ה fœmin. litera, migrat in Scheva, ut מְנוֹחָה quies, מְלֻוָּה diversorum.

Item cum prima radicalis fuerit י, migrat illa propter denominativum in ו, ut מִוסֵּר disciplina, מְשַׁבֵּ Cathedra, מְרוֹא timor.

Unde est régula:

Quando separaveris ab initio dictionis, literas serviles & veneris ad ו muta illud in ו, & prodibit radix.

10. Est una ex literis præfor-

*Litera servilis cu
præformativis Gerundiorum
בכל־מִשְׁמָעַ ab audiendo,
ne audiat.*

2. שׂ I. (cum .. semper sequetur
Dages, modo ejus litera sequens
sit capax in sacris libris raro,
sed apud Rabbinos sepiuscule,
valet relativum, אשר Qui,
Quæ, Quod, singulariter & plu-
raliter, ut שׂרישל qui retri-
buet. 2. Sequentia indagessabile
li litera, Sægol retinetur & Da-
ges non compensatur, ut Cant. I.
v. 6. שאני quod ego 3. Alia
puncta raro habet, ut שׂקמִת
qua surrexi, שׂאף שׂ, quod tu,
שׂהוּי quod ille.

3. ה A fronte multa habet of-
ficia. Est enim vel ה Demon-
strativum, idem quod articulo
Græcus οὗτος, vocatur ג, ab
Hebræis He הִיריעֵן, cūjus
punctum genuinum est – , im-
primens

signif: e atto re

primens sequenti literæ dages-
sabili Dages forte, ut הָצֵר hostis
ille ὁ ἰχθύος. הַבּוֹתָה hoc Os.

Sequente verò indagessabili
נ, ע vel ר, mutantur i. duo illa
puncta in - , vocem magnam
correspondentem, ut הַרְאֵשׁ וְחֵ-
פָּאֵל. (Antè ע verò interdum
etiam est - , ut הַעֲפָרָת
plumbum.)

Deinde ante מ, נ, retinet - , Esa.
vt הַהִיכָּל ὁ ναὸς. (Antè pro- 17. v.
nomina verò הַהִ קָּטָן est - , ut 8.
מִתְּחִלָּה illi ipsi. Et interdum an- Ezech
te מ, ut הַתְּמִינָה ante ipsa si- 36. v.
mulacra. 33.

Tertio, ante הַחַד habit . sa- 24.
pius, ut הַחַכְמָה ὁ σοφός (Ante
monosyllaba a. ע הַנְּהָר est - , ut
mons ille, הַעֲלָה ὁ λαός) ille
populus.

Interdum etiam hæc literæ
נ habet vim relativam , ut
אִישׁ

אִישׁ הַעֲשֵׂר כָּן וּכְן
vir qui agit sic vel sic. Nonnun-
quam etiam capitur in hac for-
ma pro litera vocativi ô, ut
חָאָלָהָבָת חָנָנָי O Deus mise-
rere mei.

Ob- Si ab initio accedant præfi-
ser- xa alia, nempè, ab ijs ה De-
va- monstrativum plerunḡ expelli-
tio. tur, assumpto ejusdem puncto,
ut כְּפֹזֶז sicuti ipsa gluma (pro
כְּפֹזֶז עַד עַד בָּאָרֶץ (כְּהַפֹּזֶז
לְבָיִת terra (pro בָּאָרֶץ Sic (בָּהָרֶץ
לְהַבְּיִת ad domum, (pro לְהַבְּיִת
כְּמֶלֶךְ sicut rex ipse, pro כְּמֶלֶךְ
(Duodecim tamen locis reti-
netur ה ante alia præfixa,
quæ Avenarius p.411.recenset.)

Vel ה Interrogativū (cum
idem quod An vel Num si-
gnificans, ut הָוֶה Num iste
הָרָא An non ?

Cæteram - in duplici easie
muta-

mutatur in purum -, videlicet quando venit ad literam Schevatam vel gutturalem , ut
הַבְּרָכָה אֶתְרֵךְ אֲבִי
Num benedictio una est tibi pater mihi? Numvir ut ego fugiet? In 10. etiam locis interrogativum sequenti literæ Schevatæ imprimis Dages, ut הַלְּבֹנָן an filio? (Avenar. p. 404. & 405.)

Sequente litera gntturali Cametzatâ, habet ., ut הַאֲרָךְ an homo? או סְכָל? Nu sapiës futu^r sit an stultus?

Concurrit etiam ad constitutionem conjugationis cuiusdam Activæ, quæ Hiphil vocatur, ut ab הַאֲכָל comedit, fit הַאֲכִיל cibavit, fecit comedere.

וְכָל

1 Afronter. semper est Con-
junctio Copulativa (Exceptis paucis 4.

paucis quibusdam proprijs no-
minibus) habet ꝑ pro naturali
puncto Schœva, (juxta num 28.
cap.1.) ut וְעַירָּה וְרֶגֶל pes,
civitas, וְלֹא ꝑ non. 2. Quan-
do venit ad gutturalem Ha-
tephhatam, respondet illi in
puncto, ut וְחִמּוֹר asinus,
וְאֵן ꝑ וְאַמְּרָה ꝑ ve-
שׁ bomo, וְאַנְוֹשׁ ꝑ ve-
ritas. (Excipitur nomen
אלֹהִים in quo est Synæsis,
ut וְאַלְהִים 3. cum accesserit
ad lit. labialem, בְּיֻמָּה, habet
ut וְשָׁפֵר filius, וְבָנָה vasti,
וְרֵקֵס rex, וְפָרָץ interru-
ptio, וְמַחֲרֵךְ manè, וְבָזָקֵר
וְבָשָׁר balsamum, וְבָנְתָן
mel. (In certis tamen casibus
cæpè ante בְּיֻמָּה camezatur
præsertim in Pausa, ut וְיִמְלָךְ rex. Item quoties duo Nomina
conjungit, possidet etiam, ut
תְּהִוֵּת קְצָנָתְתָן estas
bjems.) 4. An-

4. Ante lit. Schevatam (sicut ante גָּבְירָא בְּפִמְתַּח) habet וְ, ut terminus, וְסִפְרִים וְlibri.
 5. Si accedit ad יְ, mutantur ambo Scheva in unum Hirec, ut וְיְהִוָּרֶה וְיְהִוָּרֶה יְהֻדָּה, וְdignitas, וְyomin, וְdexter. (Excipe nomen וְיְהִוָּרֶה, quod sequitur punctuationem ut אֱלֹהֵי יְהֹוָה. Jehovæ.

6. Quando 1 additur Ver-
bis, dupl. habet denomina-
tionem, videlicet Van הַפּוֹךְ i.e.
Conversivum, & Van הַבּוֹרֶךְ
Copulativum.

Vau הַפּוֹךְ quando nedum
et copula, sed & cum mutat
tempus Præteritum in Futu-
rum, ut מִעֵן וָשָׁנָה & audies. Et
-um-, mutat Futurum in Præ-
eritum, imprimis sequenti li-
teræ Ethan Dages forte, ut
יְמִינָה & visitavit.

F (Ex-

(Excipitur נ qua non est capax punctuli Dages, ideo mutatur - in -, ut וְאַשְׁמָר & custodi. Item Iod Schevatum nondagessatur, ut וְזִירֶבֶר & locutus est. Ceterum propter literas gutturales בּוֹנְכָבּ, qua mutant naturale punctum Scheva, nihil decedit officio literæ Vau, ut וְמִשְׁלָתָה & dominabor, stante Vau Schurec loco Vau Scheva: Item וְאַכְלָה & comeditis. Sic וְזִדְעָתָה & scietis. Manet tamen interdum invariata ratio præteriti propter Vau Schevatum, idq; propter aliam atq; aliam accentus locationem.)

Vau vero הַבּוֹר est pura Copula, qua in verbis nullum tempus mutat, ut cum Schevatum adjicitur futuro tempori, ut וְיִשְׁמַר & custodiet, וְהַשְׁמֵרוּ & custodietis. Per Vau Schevatum tu m-

tum intellige etiam Vau Pa-
thatum, Hirecatum, Scureca-
tum, quando scilicet obliterated
gutturalem Scheva migrat in
Patach, ut in imperativo וַיַּעֲבֹר
& transi. aut propter literam
Schevatam, Scheva transit in
Schurec, ut וְתִרְבֶּר & loqueris.
aut propter Iod Schevatum,
Scheva vertitur in Hirec, ut
וְיִרְבֶּר & loquetur. Hæ n. mu-
tationes non obstant, quin Vau
ante futurum tempus pura sit
copula.

(De Vau Patach in futuro
nullum potest dari exemplum,
cum literæ אַיִלָּן futuri tempo-
ris medient inter Vau הַבּוֹר &
primam radicalem.)

¶ Est adverbium similitu-
dinis, adinstar , sicut, ut כַּעַז
sicut arbor, כַּאֲפּוֹרָה עַופּוֹרָה, si-
cuit aves volantes. Item Prae-
F 2 posse

positio secūdū, juxta, circiter,
ut **כְּחִסְר** secundū misericordiā
כָּעֵשְׂרִים circiter viginti.

6. **ל** Afronte articulus est Dativi
casus, ut **לְאַדְתָּה** homini, item
Accusativi, ut **לְשֹׁמֶר** ad custo-
diendū, quādoꝝ Gcnit, ut
פִּזְמָרָה **לְדוֹר** Psalm⁹ Davidis.

בָּ Valet præpositionē IN, ut

7. **בָּ** **בַּעֲיר** in civitate
בָּבִית in domo, **בָּבִיאַיָּה** in angustia. Item Cū, ut
בְּצָרָה cū rege, **בְּמֶלֶךְ** cū grege. Itē
Inter, ut **בְּבָבִיאַיָּה** inter pro-
phetas. Itē Ptopter, ut **בְּעִזּוֹן** pro-
pter iniquitatē. Itē Per, ut
עַבְרָה trāsijt per terrā. Itē Ge-
ruidiū in Do, vel Cōjūctivum, ut
בְּאַרְצָה in visitādo, dū visitaret,
בְּשֻׁמֶּר in custodiendo, seu dum
custodiret.

De Punctis literarum

כָּלְבָּ.

8. Quantū ad punctādi rationē
barum

harūliter ar ū כָּל בָּבָן attinet, pror
sus cū 1 cōveniūt. Hoc solū obser-
vandū est, quod quādo sequi-
tur aliud Scheva, (ne 2. Sche-
vaim simplicia mobilia cōcar-
rāt.) prius sub כָּל (sed sub 1
trāsit in Schurec) mutatur in
Chirec parvū, ut בְּשָׁאֵל in in-
ferno, (pro בְּשָׁאֵל.)

Itē quādo veniūt ad ה Haje- Ele-
dia, tūc id extrudūt, & loco Sche gans
vae ejus punctum aſſumunt, ut וְעַד
בְּהִרְקָה in via (pro בְּהִרְקָה) με-
בְּכִיס, בְּכֹס, בְּפֶעַס In Crume- σία
na, in poculo, in ira, scil. hominis qua
ingeniū cognoscitur, pro בְּהִפְיכָס, He-
בְּהִפְיכָס, בְּהִפְיכָס braei
בְּהִפְיכָס, בְּהִפְיכָס utū-
tur.

(ל ante monosyllaba vel accētū
immediatē sequētē, sapè Came-
Zatur, ut לְבָטָח ad cōfidētiā. Et Efa.
in Infinitivis anōalorū, ut לְשָׁבָת 32. v
ad habitādū. Quin & ceteræ כְּבָב
āte quādā monosyl. CameZatur,
F 3 ut

vt בָּזֶה in illis, בְּזַהֲן in isto,
בְּזַהֲן secundum ista.)

CAPUT XXI.

DE AFFIXIS:

1. **A**ffixa sunt literæ serviles
הַכְנִיּוֹת cōsignificatiæ, quæ ex Pronominibus sepa-
ratis concise & voci à ter-
go connexæ, Pronomen Obliqui
Casus significant.

2. Diversa autem affixorum
consideranda est appellatio; quæ
sunt vel Gravia, ut בְּזַהֲן
בְּזַהֲן sic dicta, quod binis
constent consonantibus; vel Le-
via, quæ sunt præter illa, reli-
qua omnia, sic dicta, quod tan-
tum constent una consonante
mobili.

Deinde affixa sunt vel
Prima, vel Secunda, vel Tertia
personæ. Prima

Primæ Personæ utriusq[ue] 3.

Generis sing. numeri est יְהִי
ego, Plural. נָא. Nos.

Secundæ personæ masc. gen.
sing. num. est קָרְבָּן vel קָרְבָּן tuus.
Fæm. קָרְבָּנָה tuas.

Plural. num. masc. gen.
כָּרְבָּנָה vos. Fæm. כָּרְבָּנָה.

Tertiæ personæ masc. gen.
sing. num. est יְהִי vel יְהִי ejus.
Fæm. קָרְבָּנָה vel קָרְבָּנָה ejus. Plural.
num. masc. gen. כָּרְבָּנָה vel כָּרְבָּנָה e-
orum. Fæm. קָרְבָּנָה vel קָרְבָּנָה carum.

Hæc affixa requirunt ante
se certa puncta, quibus median-
tibus voci annexantur.

Quædam sine discrimine
semper eodem modo eadem
puncta ante se requirunt, ut
hæc tria, יְהִי קָרְבָּן כָּרְבָּנָה.

Quædam verò diversime-
dè, & cum discrimine, scilicet
Temporum in Verbis, Nume-
rof

rum in Nominibus & Dictionibus, ut cætera affixa.

Primò in Nominibus & Dictionibus præmittuntur Affixis hæc puncta:

In singulari Num. י נ ג ו

ו ז ב ת כ ס ע

In Plurali & Duali, י נ ג ו, י נ ג ו, י נ ג ו

ו י ח ו, ו י ח ו, י י מ ס כ י ז, י י מ ס כ י ז, י י מ ס כ י ז

S E C V N D O in verbis.

*Si vox in vocalem terminetur,
Affixa non opus habent alio pū-
cto vocali præunte, ut י פ ק ר ד י נ ג
visitabunt, י פ ק ר ד י נ ג visitabunt me*

*Si verò in consonantem ter-
minetur, puncta requiruntur
hujusmodi.*

*In Præ- { י נ ג ו, י נ ג ו}
terito { י ח ו, י ח ו} In reliquis { י נ ג ו, י נ ג ו}
temporibus { י ח ו, י ח ו}*

In Be-

In Benō. [square], In Impe- [square]
Paul. & rativo & [square]
Infiniti. [square] -, Futuro. [square]
Semper eodem modo (quantum
ad verba) י, ק, ב, ה, ו, נ,
(quamvis in omnibus tem-
poribus non aequè usitata repe-
riantur.)

DECLARATIO PUN-
ctationis per exempla omni-
um Affixorum.

I.

IN NOMINIBUS
ex prima Declinatione.

Singul. Num.	Plural. Num.
Verbum רְבָרִים <i>verba</i> .	
meum רְבָרֵי <i>mea</i> .	
nostrum רְבָרִינוּ <i>nostra</i>	
tuum v. רְבָרֵךְ <i>tua v.</i>	
tuum f. רְבָרֵךְ <i>tua f.</i>	
strum v. רְבָרִיכְם <i>ve- stra v.</i>	
	F s ve-

הבריקן ve-
strum f. straf.
הבריו ejus v. ejus v.
הבריה ejus f. ejus f.
הבריה illo- lorum
הבריה illarum. illa-
rum.

Hic notandum plurale
& duale abjici in connexione
הבריים הבר ה-
Affixorum, ut הבר ה-
הברינו sed הברימינו.

EX SECUNDA

Declinatione.

Singul. Num.	Plural. Num.
צָרוֹת angu-	צָרוֹת angu-
stia.	stia.
צָרוֹתִי mea	צָרוֹתִי mea
צָרוֹתִינוּ nostra	צָרוֹתִינוּ nostra
tu a. v.	צָרוֹתְךָ tua v.
tu a. f.	צָרוֹתְךָ tua f.
צָרוֹתְיכֶם ve-	צָרוֹתְיכֶם ve-
stra v.	stra v.
	vestra

ע- צְרוֹתִיקָן ve- צְרַתְּכָן
 straf. stræf.
 צְרָתוֹ ejus v. צְרוֹתְּפָיו ejus v.
 צְרָתָה ejus f. צְרוֹתְּחִית ejus f.
 צְרָתָם eorum צְרוֹתְּחִים eo-
 צְרָתָן earum צְרוֹתְּקָן earum. צְרוֹתְּקָן carum.

Hic ^הCharakteristica Fœminina singularis mutatur in ^ה, ob commodiorem affixorum connexionem, ut à ^ה צְרָרָן non dico צְרָרָי ^ה צְרָרָה sed.

Huc etiam ^הLocale referendum est, quod Nomiⁿi vel Dictioni in fine additum, significat motum ad locum, & promittit sibi Kametz cum accentu in penultimâ, ut ^{הָ}רָ mons, שָׁאָלָן ^{הָ}רָרָה ad montem, שָׁאָלָן ^{הָ}רָרָה in fernus, שָׁאָלָן ^{הָ}רָרָה in infernum.

I I.

IN V E R B I S
 ex omnibus temporibus.

Præc.

Præt. Kal.

visitavit ille.

בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.

Affix. 3. per- son. בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.
בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eos eas.

בְּקַרְתָּה u. נִפְקָדוּ te f.

2. 3. per- son. בְּקַרְתָּה u. נִפְקָדוּ vos f.
בְּקַרְתָּה me c. נִפְקָדוּ nos c.

visitavit illa.

בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.

Affix. 3. per- son. בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.
בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eos eas.

בְּקַרְתָּה u. נִפְקָדוּ te f.

2. 3. per- son. בְּקַרְתָּה u. נִפְקָדוּ vos f.
בְּקַרְתָּה me c. נִפְקָדוּ nos c.

visitasti tu vir.

בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.

Affix. 3. per- son. בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eum eam.
בְּקַרְתָּה נִפְקָדוּ eos eas.

ma:

1. פְקַרְתָּנוּ בְקַרְתָּנוּ me nos.

Desunt hic Affixa secundæ personæ, ne reciproca fiat significatio.

visitasti tu fæm. פְקַרְתָּךְ

Affix. פְקַרְתָּנוּ eum 3 pers. פְקַרְתִּיךְ eam.

son. פְקַרְתָּהוּ eos eas.

1. פְקַרְתָּנוּ me פְקַרְתָּנִי nos.

visitavi c. פְקַרְתָּךְ

Forma hic planè eadem est, quæ in præcedenti voce, nisi quod pro affixis primæ personæ, hic adhibentur affixa secundæ personæ: ut שָׁאַלְתָּנוּ petivi cum I. Sam. 1. v. 20. שָׁאַלְתָּהָרָה interrogavi eum, Iud. 13. v. 6.

visitarunt c. פְקַרְתָּו

Affix. פְקַרְתָּהוּ eum 3 pers. פְקַרְתָּהוּ eam.

פְקַרְתָּהוּ eos eas.

te v. te f. פְקַרְתָּךְ

vos v. vos f. פְקַרְתָּכֶם

me c.

אַנוּ פִּקְרָתֵנוּ me, c. פִּקְרָתֵנוּ nos,

פִּקְרָתֵתֶס פִּקְרָתֵן visitastis vos.

Affix. פִּקְרָתֵותֶם eum. eam.

3.per. פִּקְרָתֵותֶן eos eas.

1. פִּקְרָתֵנוּ nos.

Affix. פִּקְרָתֵנוּ visitarimus nos.

3.per. פִּקְרָתֵנוּ eum eam.

son. פִּקְרָתֵנוּ eos eas.

2.per. פִּקְרָתֵנוּ te v. te f.

son. פִּקְרָתֵנוּ vos vos f.

Part. Præl. seu Ben.

פִּקְרָה visitans v.

Affix. פִּקְרָה eum eam.

3.per. פִּקְרָה eos eas.

son. פִּקְרָה te v. te f.

2. פִּקְרָה vos vos f.

1. פִּקְרָה me c. nos c.

פִּקְרָה אוֹ פִּקְרָתֶס visitans f.

Formæ affixa nulla

adjunguntur, Altera in

afu-

assumit eadem, quæ præcedens
vox masculina.

visitantes. פָּקְרִוִּת visitantes.

Affix. פָּקְרִיָּה eum פָּקְרִיוֹן eam.

3.per- פָּקְרִיהֵן eos פָּקְרִיהַן eas.
son.

2. פָּקְרִיהַה te u. פָּקְרִיהַה tef.

1. פָּקְרִיכָּן vos פָּקְרִיכָּן vosf.

Formæ fœmininæ eadem
affixa junguntur: ut פָּקְרִותָן.

Particip. Præt.

Paul.

פָּקְרִד visitatus.

visitatus ejus, & sic de-
inceps cum affixis præcedentis
Temporis.

Infinit.

פָּקְרִד visitare

Affix. פָּקְרִוּ פָּקְרִיהָ פָּקְרִיהָ פָּקְרִיהָ
3.per- eum פָּקְרִיהָ eams
son. פָּקְרִנִּי פָּקְרִנִּה פָּקְרִנִּה
eos פָּקְרִנִּי eos eas.

2.per-

פְּקָרָה פְּקָרָה
 2. per- פְּקָרָה
 son. פְּקָרָם פְּקָרָם
 1. פְּקָרָנוּ פְּקָרָנוּ
 te u. te f.
 vos u. vos f.
 nos c. nos c.
 Imperat.

פְּקֹור visit a tu vir.

Adjunguntur eadem affixa
 quæ in Infinitivo, & eodem eto
 ja modo, exceptis affixis secundæ
 personæ. Aff. הַ hic habet ante
 se Tzere, & səpè pro eo est וּ; ut
כִּתְבֵּנָה scribe ea, Proverb. 3.
וְ 3. הַזְׂדִּיקָם dejice eos Ps. 59, 12.
 Nihil hic פְּקָרִי visit a tu f.
 mutatur. פְּקָרְנוּ visitate vos u.
פְּקֹורֶנָה visitate vos f.

Exempla non occurunt Si
 Affixa jūgenda sunt, jungen-
 tur ad formam פְּקָרָה, sic n. fit in
 hac voce Futuri.

Futur.
visitabit ille.

cum

Affix. יְפִקְרָה eum יְפִקְרָה eam.
3.per-son. יְפִקְרָה יְפִקְרָנוּ יְפִקְרָנוּ eos eas.

2. יְפִקְרָה te u. יְפִקְרָה te f.
נַח. יְפִקְרָנוּ u. יְפִקְרָנוּ vos f.

1. me c. יְפִקְרָנוּ nos c.

Ante נֶבֶת, Holem mutatur
in Cametz Catuph, alias in
Scheva.

Nihil hic mu-תְּפִקְרִין visitabis tu f.
tatur ut in תְּפִקְרִין visitabitis
Imperativo. vos u.

visitabunt illi.

Affix. יְפִקְרָה eum יְפִקְרָה eam

3.per-son. יְפִקְרָנוּ eos יְפִקְרָנוּ eos

2. יְפִקְרָה te u. יְפִקְרָה te f.

נַח. יְפִקְרָנוּ u. יְפִקְרָנוּ vos f.

1. me c. יְפִקְרָנוּ nos c.

visitabunt illa.

Pro hac cum affixis usurpatur
תְּחַשְׁבֵנִי, ut הַפִּקְרֵי reputans me
Job.19.v.15.

Cap.22.

CAPUT XXII.

DE ALLEVATI- one Punctorum.

1. **P**uncta hujus Clas̄is mutabiliā sunt Kamet, Zere, Sægol, Patach, Holem & Scheva, quæ

[Van הַפּוֹךְ i.e. con-]
versivum.

[כָּמֹךְ i.e. Statum]

vel Regiminis. alle-

2. pro- [רְבִרִי i.e. Pluralem] van-
pter [Numerum.] tur.

[נְקֻבָּה i.e. Fæmininum genus, seu motionem de Masculino in Fæminin.]

[פְּנוּזָה i.e. Affixa.]

De quorum mutatione, Philo-
hebræi Tabulas Allevationum
perlustrare possunt.

Cap. 23.

CAPUT XXIIIE
DE SYNTAXI
Separat. 1.

Syntaxis separata est, quæ 1.
voce sensu quidem conjun-
git, scripturâ autem disjunctas
relinquit, ut — אָבִיךְ כָּבֵר — Exod.
20, v. 12.
וְאַתָּה אָמַרְתָּ Honora patrem tu-
um & matrem tuam.

Adjectivum cum Substanti- 2.
vo cōstructum, semper postponi-
tur, ut — אֱלֹהִים — Deus miseri-
cors, Deut. 4, v. 31. Si enim prae-
ponatur, subintelligitur simul
copula EST, ut — יְהוָה בָּרוּךְ — Psal.
103, v. 8.
misericors est Deus.

Familiare etiam Hebreis, 3.
Adjectiva circumscribere per
substantiva regimine constru-
cta, ut — רֶבֶר סָתָר — verbum occul-
tationis, i.e., arcanum. — פָּנָן —
filius anni, i.e., anniculus.

Cap. 24.

C A P U T X X I . V .

*De Investigacione Themat-
is, quomodo cujusq; vocis Radix
facilimè deprehendi
possit.*

1. **A** Bjice serviles ; & tres
(si forte supersunt)
Radicem thematis no-
veris esse tui.
(ut פָּקֹד נִנְחַת.)

2. Sin tantum remanere du-
as conspexeris, adde
aut יְזֵד נִנְחַת capiti, vel da-
to יְזֵד medio:
(ut נִנְחַת אֶשְׁמָנָה, נִנְחַת אֶשְׁמָנָה קִמְתָּה.)

Aut הַנְּזֵד postpone, aut
saltem duplicato se-
cundam,

Vera

Vera statim Radix pul-
lulat inde tibi.

(סְבִבָּה מִסְבָּה, גַּלְוַת גַּלְוֵי)
(ut)

Vnica sed remanet mihi
litera, quādo removi
Serviles: Radix dic age
qualis erit?

נִן da principio, vel נִין su-
per adde quiescens,
נִין fini: Radix inde pe-
titia venit.

(vt יְתֻרֹתָו, נִנְןָ Infin. à תְּרֵן
(יבְּרֵן)

Quicquid analogico nor-
mæ dissentit abusu;
Hoc exercitium lector a-
mice dabit.

Vacan-

Vacante hic columnā,

אָרֶתְּ-תִּפְלָתֵת הַפְּשִׁיחַ

Coronidem fieri pla-

pater^{cum} noster.

אָבִינוּ שֶׁבֶשְׁמֵינוּ: יְקָדֵשׁ שְׁמֵנוּ: 1.

תָּבוֹא לְמַלְכֹתְךָ: יְהָרֵצֵנוּ. 2.

כַּאֲשֶׁר בְּשָׁמֵינוּ וּכְן בְּאָרֶץ: 3.

לְחַמְנוּ רַבְר. יוֹם בְּיוֹמוֹ תְּנַ: 4.
לְנוּ הַיּוֹם:

וִסְלַחْ לְנוּ אֶת־חֹבֶטְנוּ כַּאֲשֶׁר 5.

סְלַחֵנוּ לְבָעֵלי חֹבֶטְנוּ:

וְאַל־הַכִּיאָנוּ לְנַסְפֵּן: 6.

שְׁאַלְתָּא הַצִּילֵנוּ מְרֻעָן: 7.
אָמֵן:

M.JONÆ HAM-
BRÆI HELSINGI
SS. Theologiæ st.

S T M B O L U M.

Hebræo--Syrum.

כּוֹנְחָה אַהֲבָה רְגִמֵּר
שְׁלֹום וְעֶנוּדָה
וְקַוְתָּב תְּסִיבָה וְהַטּוֹב אַתָּה
נָזֶן לְךָ יִתְּרוֹתָה:

אַבְנֵלָה אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

Utrumq; μεταφεαθέν.

*Est ut mitis, amans pacis,
ne fraude Columba.*

*Tale mihi simplex Cor
Deus alme dato.*

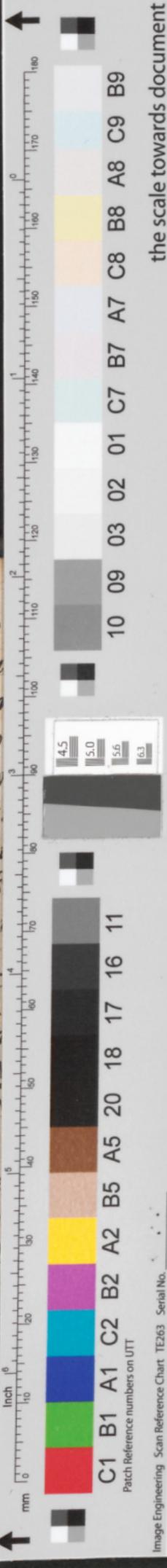

f

Inv. n. 389.

2.3.59. p6

the scale towards document

2-54.

a, 55.

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No. _____